

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Zaradi noveletnega praznika izide prihodnji list v ponedeljek, dne 2. januarja 1898.

Vabilo na naročbo.

„Slovenski Narod“ vstopi s 1. januarjem v jedenintrideseto leto svojega življenja, v jedenintrideseto leto svojega bojevanja za narodne pravice Slovencev, za gospodarsko in duševno napredovanje našega naroda in za politično in duševno svobodo.

Navzlic silnim težavam, s katerimi se je imel „Slovenski Narod“ v teh letih boriti, navzlic vsemu preganjanju posvetnih in duhovskih mogotcev, si je „Slovenski Narod“ pridobil lep krog prijateljev, ugleda in upliva tudi zunaj slovenskih mej ter je sedaj največ čitani slovenski list.

Obstanek in razvoj našega, v središču Slovenije izhajajočega lista je za vse Slovence največjega pomena, sosebno v sedanjih časih. Brez dnevnika, kateri vodi in podpira nezavisna inteligenca, brez lista, ki hoče in je v stanu, ozirati se na koristi celokupnega naroda in brezobzirno ter neodvisno zastopati svoja načela, brez takega dnevnika se dandanes nič ne opravi.

„Slovenski Narod“ bo kakor doslej tako tudi v prihodnje z vso energijo zastopal koristi slovenskega naroda in skušal zadostiti vsem opravičenim zahtevam, katere morejo čitatelji imeti.

Preskrbljeno je, da bode prinašal o vseh važnejših političnih dogodbah vodilne članke, točna poročila iz zakonodajnih zastopov in zanimive gospodarske in socialne razprave; preskrbljeno je, da bode prinašal najnovejše vesti iz domačih in tujih krajev ter sploh obveščal občinstvo kar najhitreje o vseh važnejših dogodbah in preskrbljeno je tudi, da bode prinašal v listku izvirne zabavne, poučne in kritične spise.

Že tekom zadnjih dveh let se je občinstvo uverilo, da je „Slovenski Narod“ jeden naj-

bolje informovanih listov, z napravo telefona pa se je omogočilo, da lahko tekmuje z vsakim drugim listom. Čitatelji so se o tem prepričali povodom velikih dogodb v parlamentu in tudi pozneje, a omogočilo se je to samo z ogromnimi žrtvami.

Čudežev seveda tudi naš list ne more delati, a kar je mogoče storiti s skromnimi dohodki, katere ima list na razpolago, se stori vse v pokritje stroškov pa treba ne samo, da mu ostanejo zvesti vsi dosedanji naročniki, ampak da dobi tudi novih. Prosimo torej vse svoje naročnike in somišljenike, naj nam ostanejo zvesti tudi v novem letu in naj — vsak v svojem krogu skrbe — da dobi list novih naročnikov. Posebno naj gledajo, da bodo na list naročeni javni lokali, ker se tam z listom senanijo in ga bero tudi tisti, ki ga doslej še ne poznajo.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 13—	Četrt leta . . gld. 3-30
Pol leta . . . „ 6-50	Jeden mesec „ 1-10

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15—	Četrt leta . . gld. 4—
Pol leta . . . „ 8—	Jeden mesec „ 1-40

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Lastništvo in uredništvo „Slov. Naroda“.

Sloga.

Sloga je zopet na dnevnem redu in o nji se sedaj mnogo govori in piše. Skušaj se od različnih strani širiti mnenje, da je naša narodna stranka prisiljena sprejeti vsako slogo, naj že ima to ali ono lice. Utemeljuje se to mnenje s tem, da se dandanes bide boj mej Slovanstvom in Germanstvom v Avstriji, in da je za nas, ko se drugod povsod kaže slovanska solidarnost, sramotno, če v teh po-

membnih dnevih na Kranjskem igramo igro Svato-plukovih palic.

V tem pogledu pa nas je v sredo, dne 29. decembra 1897 „Slovenec“ korenito podučil da je slovanska solidarnost le iluzija, in da je isto tako iluzija, če se od sedanje državnozboreske večine pričakuje „boj slovanstva proti nemštvu“. Glede „slovanske solidarnosti“ glasilo dra. Šusteršiča še posebej naglašja, da je le-ta, v kolikor se uporablja na aktualni politični položaj, ne le fraza, marveč nevarna fraza. Vs. to moramo danes v vednost sprejeti, ne zategadelj, ker nočemo slege, pač pa zategadelj, ker hočemo poprej, nego se za slogo pogajamo, spoznati stališče, na koje jo hočejo postaviti. Slogi, koje ponuja dr. Šusteršič, moramo preiskati drob in srce, ker drugače ne pridemo do pravega spoznanja o tem, je-li ta sloga zdravo ali nezdravo bitje. Tukaj pa se nikakor ne moremo sprijazniti s postopanjem nekaterih prekipečih mladeničev, ki z napačno frazo, da zahteva Slovanstvo slogo na Kranjskem, delujejo za to slogo, ter z radostnim obrazom pripovedujejo vsakemu, da je narodna stranka „v škripcih“ in da bo morala hoté ali nehoté v mesnico slege in sprave, ker tako hoče — Slovanstvo. „Slovenec“ od srede pa jasno in modro odgovarja da nima nasvetovana sloga s Slovanstvom ničesar opraviti. Iz dotičnega članka, ki se konservativnih Nemcev oklepa z največjo ljubeznijo, pa moramo sklepati, da ima sloga jedini namen, služiti konservativnim načelom, in da se obrača proti liberalstvu, naj si je že to nemško ali slovensko. V tem prepričanju pa nas je najkonservativnejše glasilo, dunajski „Vaterland“, še bolj potrdilo. Ta list je poročal, da sklicuje dr. Šusteršič slovenske državne poslance s Kranjskega na posebno konferenco, da se dožene kompromis mej konservativno in radikalno stranko itd. H koncu svojega poročila pa pristavlja „Vaterland“: „Es ist selbstverständlich, dass dr. Šusteršič ein solches Kompromiss nur auf konservativer Basis anstrebt.“ Tudi to je jasno dovolj. Pri tem pa naj še omenimo, da se je odbor katoliškega političnega društva v prvi

LISTEK.

Strupene krote.

Menda ste, g. urednik, sredi svojega razburjivega politikovanja in lovenja zanimivih dnevnih novic tudi vi opazili, da govore naši ljudje prav sedaj veliko o literaturi. In kakšni ljudje! Naročeni so morda celo na „Dom in Svet“. Prečitali so mimogrede dve, tri knjige, pa govorijo o estetiki in različnih „strujah“, da se jim kar slinijo ustna. Na mojo veliko žalost ne spravijo z jez ka nobene druge besede več, kakor „poezija“, „naturalizem“, „moderne ideje“ ali kaj jednacega . . .

„Jurčič, Levstik, mladi Stritar, — ah, kje so tisti dnevi idejalnega navdušenja, ko so delali za narod naši najodličnejši talenti, ko so ga dvigali iz prahu in blata ter ovenčali sebi glavo z nevenljivim lovorjem! . . . Kdo nam jih nadomesti, te može? Kamor pogledaš, sama prazna puščava okrog in okrog . . .“

„S kakimi stvarmi pitajo zdaj pisatelji naš ubogi narod?! Od nekaj nedolžne in nevedne, kakor smo, zastupati nas hočejo s skepticizmom in pesimizmom, namesto, da bi nas navduševali za svetle ideale . . .“

„Pesnik bodi svojemu narodu vodnik in učitelj! Odkar so umrli Toman, Umek, Vodnik, Zalo-

kar in Zemlja, ne spominja se nihče več tega zlatega gesla . . .

„Erst wenn der Geist von jedem Zweck genesen
Und nichts mehr wissen will als seine Triebe —
Dann offenbart sich ihm das weise Wesen“ —

to jim je parola. Namesto da bi slikali svoje sanje, slikajo svoje življenje; namesto da bi gledali v nebo, gledajo na zemljo in na grešne nosove svojih bližnjih . . . Posledica? Otroci in nedorasle devojke nimajo nobenega čtiva več . . .“

Dandanes je slovenskemu literatu zelo težko, ogniti se taci „estetikov“. Čakajo te na vsakem oglu, v gostilni, na domu in v gledišču, primejo te za suknjo in te hrulijo . . . Ali te vrste ljudje niso najhujši, zakaj spozna se jih lahko v par trenutkih od temena do pet. Lamentirajo in tožijo samo iz fizične potrebe, zakaj drugače bi jih tiščalo v grlu in skelelo na jeziku. Pri svojih „obsodbah“ nimajo nikakega namena; niti na misel jim ne pride, da bi komu škodovali ali koristili. Govore le zato, ker se jim zdi prijetno in imenitno poslušati samega sebe in opazovati, kako spretno se jim trkljajo besede iz ust . . .

V najnovejšem času pa so se rodila bitja, katera bi Zola imenoval „strupene krote“. Z vso mogočo vnemo polijajo s pomijami vsakogar, ki jim sega — čez glavo. Najbesnejše se zaganjajo

pred vsem v različne nove prikazni. V nemočnem srdu pljujejo žolč in strup, zvijajo se in kremžijo obraz, pa ne zmenijo se ne za ugovore, ne za dokaze, ne za preziranje. Navadno se misli, da jim ne da pokoja zavist in lastna nezmožnost, — ali jaz mislim, da temu ni tako . . . Nastopanje teh bitij je zame celo prav veselo znamenje, da stojimo pred novo epoko svoje literature, zakaj prikažejo se ob vsakem preobratu, kakor gadje, kadar posije solnce.

Najneznosnejši pa so „estetiki po poklicu“. Ta občudovanja vredni zarod smo podedovali še od svojih očetov in dedov, in širi in razvija se vedno bujnejše. Karakterizira jih predvsem neodločnost in brezbarvnost, vrh tega seveda nevednost, katera je prišla pri večini teh kritikov že v navado. Kako krasno jih je okrcal časih Levstik v svojih zabavljicah, čeprav je sam videl, da je metal bob v steno, — zakaj isti ljudje so hvalili njegove lirične pesmi s soneti vred, kakor svoje dni Koseskega. Nekako sočutno mi je pri srcu, g. urednik, kadar opazujem te mučenike svojega „poklica“. Njihove kretnje so nerodne in smešne; stopali bi radi po visokih bergljah, ali vsak hip se izpodtaknejo, da capljajo po blatnih tleh z rokami in z nosom. Kadar govore, ne morejo ne naprej ne nazaj; od vseh strani jih tišče in sujejo različni „obziri“ in „pomisleki“, ka-

seji po Šušteršičevem govoru izrekel za slogo, pa samo za tako, ki bi v sakem oziru ustrezala načelom katoliške narodne stranke!

Mi sicer ne odločujemo usode narodne stranke, naš list niti glasilo te stranke ni, vzlic temu pa smo omenjeni stranki radi služili vselej in kjer smo mogli. Upamo, da bode tudi v bodoče tako. Zategadelj smo pač vsaj nekoliko opravičeni, v teh dnevih sloge in sprave dvigniti svoj glas, ter zaklicati, da naj voditelji narodne stranke radi lepega obraza tega ali onega konservativnega poslanca ne izgube svoje glave, in da naj se ne vržejo slepo v kompromis, „das nur auf konservativer Basis angestrebt wird.“ Mi smo za kompromis, ali le-ta mora biti pravičen in časten za oba pogodnika. Da bi pa jedna stranka vse dala, druga pa vse vzela, o tem pač govornice biti ne more. Tak kompromis bi se bil že davno lahko dosegel, in to tudi brez senzacionalnega govora gosp. dr. Šušteršiča.

„Slovenec“ od srede končuje svoj senzacionalni uvodni članek tako-le: Mi Slovenci pa zlasti, ki se imamo boriti proti dvema močnejšima narodoma, varujmo se skrbno fraz, ki nam ne morejo nič koristiti, pač pa utegnejo neizmerno škodovati. Mi moramo vedno stati na stališče sicer odločno, toda **strogo realne** politike, — kajti jedino le ta vodi do pozitivnih uspehov. — Po mnenju „Slovenčevem“ so realnost in pozitivni uspehi pogoj vsake dobre politike. In res je — tudi narodna stranka ne bode smela tirati druge politike, če noče sramotno razpasti.

Toraj še jedenkrat: mi smo za kompromis! Ali le-ta se ne bode sklepal na konservativni podlagi, ter je sploh le tedaj mogoč, če se od narodne stranke ne bode zahtevalo, da naj žrtvuje svojo čast, ter stori kaj takega, kar Italijan imenuje: *sacrificio dell' intelletto*!

V Ljubljani, 31. decembra.

Poljski deželni zbor hoče sestaviti spomenico ter jo poslati cesarju. Spomenica bo naglašala potrebo, da se razširi deželna avtonomija, da se utrdijo v državi načela enakopravnosti, ter da se neha ljuti narodnostni boj, ki zavira obravnavo in rešitev socijalnega vprašanja. V to svrhu je bil izvoljen odsek 32 članov, mej katerimi je tudi pet Malorusov. Načelnik je pl. Dunajewski, namestnika pa maloruski škof Czechowicz in David pl. Abrahamowicz; poročevalec bo grof Dzieduszycki.

Malorusi. Strankarski shod maloruskih radikalcev v Przemyslu je sprejel resolucijo, s katero zahteva, naj vlada državni zbor razpusti ter razpiše takoj nove volitve. Politično društvo „Nada Narodna“, ki je imelo v Lvovu svoj občni zbor, pa je naglašalo, da treba delovati predvsem na to, da se Galicija razdeli v maloruski in poljski upravni del. Klub maloruskih deželnozbornih poslancev se je konstituiral tako, da je deželnega maršala namestnik škof Czechowicz predsednik, Zajackowski

teri jim odpode še tisto pametno misel, ki jim je morda slučajno prišla naproti. Kakor preplašeni otroci jedljajo in tipajo z rokami neodločno krog sebe; boje se jasno pogledati in trdno prijeti, kar leži pred njimi, kakor na dlani. In vse to iz samih neštetih „obzirov“ ...

„Slovenski narod je majhen; včeraj šele se je izkopal iz nezavednosti; literatura njegova ima dobrih petdeset let; — kaj zahtevate od njega? Hvalimo Boga za to, kar imamo in ne podirajmo še tega, kar smo s trudom sezidali ...“

„To in to podjetje je opora našemu narodu in čast njegova; ne zaletavajte se vanje! Če je morda v svojem delovanju zdaj pa zdaj zanikerno in če so njegovi sadovi navadno šušmarske lasnike, — kaj za to? Potrpimo in bodimo ponosni, da je imamo; za naša podjetja se dela itak premalo reklame ...“

„Res je, da se je ta ali ta slavni pisatelj blamiral; toda čemu bi ga hrlili? Že radi svojih prejšnjih zaslug ima monopol na naše kadilnice in slavospeve. In naposled, — kakšno pohujšanje bi bilo to v narodu, ko bi mu javno razgrinjali slabosti njegovih oboževanih, dik! ...“

Tako se rode navadno tiste vodene kritike in razprave. Nekoliko šablonskega vvoda, vsebina dotičnega dela in vspodbujajoči in slavlilni sklep, — in gospod kritik je zadostil svojemu poklicu ...

Motite pa se zelo, ako mislite g. urednik, da so naši „kritiki“ v svojem srcu prepričani o tem,

in Barwinski podpredsednika, Wachnianin pa tajnik. Malorusi se torej politično krepko gibljejo.

Bukovinski Rumuni. Kakor piše „Patria“, sta poročala na zadnjem rumunskem strankarskem shodu poslanca Lupul in Popovici o notranjem položaju. Po več ur trajajočem zborovanju se je sklenilo, da naj se rumunski poslanci drže avtonomističnih načel ter naj ostanejo solidarni z desnico.

Rumuni v kraljevini rumunski se vedno jako intenzivno brigajo za usodo svojih zatiranih bratov na Sedmograškem. Podpirajo jih moralno in dejanski, gmotno. „Kulturna liga“, kateri načelnik je vseučilišni profesor Vladescu, ima že velike zasluge v tem oziru. Sedaj, ko hočejo Madžari izbrisati rumunsko krajevna imena, so se dvignili tudi Rumuni v Bukareštu ter priredili veliko demonstracijo proti Ogom. Več tisoč ljudi se je udeležilo meetinga, potem pa šlo pred kraljevo palačo, zahtevaje pomoč za krvne brate. Vojaštvo je demonstrante razgnalo, a narod se je zbral pred kipom Biteazuja pred akademijo, kjer je neki vseučilišnik pozivljajal narod, naj vztrajno podpira težnje lige, dokler se ne ustanovi celotno rumunsko kraljestvo, ki se bo razprostiralo od Tise do ustja Dunava. Razburjeni narod je gromko vpil: „Pereat Madžarija!“ — kar je pač čudno odmevalo v Budimpešti, kjer sta se še nedavno bratila ogerski in rumunski kralj.

Krečanski guverner ne bo niti polkovnik Schäffer, niti črnogorski vojvoda Petrović Njeguš. Sedaj hočejo nekateri, da postane guverner grški princ Jurij. Ta kandidatura pa je že naprej nemožna radi Turčije, torej bo treba še dalje iskati ga.

Revolucija v Perziji. Po sporočilih berlinske „Post“e more bukniti v Perziji vsak hip revolucija. Vlada Maza ar-Eddina je provzročila v deželi neznosno draginjo. Vsa najvažnejša mesta imajo nezmožni šahovi ljubljenci, ki se bogatijo na nečuvne načine. Povsod se pojavljajo anarhistične družbe, narod pa zahteva že davno obljubljene reforme. Na čelu revolucionarstva gibanja stoji duhovništvo in nekateri člani dinastije.

XXIX občni zbor „Slov. učiteljskega društva v Ljubljani“.

„Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“ XXIX. občni zbor se je vršil dne 28. t. m. ob 8. uri zjutraj v mali dvorani „Narodnega doma“, h kateremu se je zbralo okoli 100 članov. Društveni predsednik g. Janko Likar, ki je vodil zborovanje jako spretno in mirno, je otvoril občni zbor s presrečnim pozdravom na zbrano učiteljstvo. Omenil je v svojem nagovoru delovanje odborovo, ki se je trudil resno, da dela h koristi vsega učiteljstva. Omenil je tudi neljubi razpor med učitelji in učiteljicami, a je prepričan, da se kmalu poravnata. Naglašal je posebno, da si je pridobil za vsestranski napredek in za zavednost učiteljstva mnogo zaslug. „Učiteljski Tovariš“ ter njegov neustrašni urednik g. Jakob Dimnik, kateremu naj izreče občni

kar govore in pišejo. Nikakor ne! ... Iz „obzirov“ in „pomislekov“ razvil se je sčasoma glavni znak vsega našega literarnega in estetičnega govorenja in pisarenja, — to je hinavstvo in neodkritosrčnost. Ljudje, ki imajo morda toliko soli in duha, da vidijo čisto razločno, kaj je dobro in kaj slabo, ne zmenijo se za svoj čut in za svoje prepričanje, temveč govore popolnoma mehanično, kakor jim diktira obrabljena šablona z vsemi svojimi „obziri“. Tu pride na dan „korist narodova“, njegova „negodnost“, — in podobne fraze, katerim na tihem nihče ne verjame, ki pa se zde vsem imenitne in uvaževanja vredne ...

Kratkočasno je gledati, kako se vrte in obračajo neki naši „poklicani“ estetik v novi sapi, ki je začela pihati v naši literaturi. Velika večina stresa nejevoljno z glavo in besede ji zastajajo v grlu ...

„Talent ... hm, gotovo talent ... priznati se mora! ... Ali vrag vedi, tu je nekaj takega ... hm, — skratka, to še ni za nas.“

Drugi so se pridružili „strupenim krotam“; tretji si otirajo solze in jadikujejo o poginu in propadu „ubozega, pohujšanega naroda“ ... Zmešjavanja je velika; očitno je, da si siromaki ne vedo pomagati ... Zato gotovo ne zamerite, g. urednik, da kličem tej gospodi: „Skrbite lepo za vsakdanji kruh, umetnost pa pustite pri miru! To opravijo že umetniki sami — brez Vas!“

J. C.

zbor priznanje, zaupanje in zahvalo. Ko se to zgodi, se zahvali g. Dimnik razvočenim učiteljstvu ter povdarja, da bode deloval še v bodoče za ugled in v prid vsega učiteljstva.

Potem je poročal društveni tajnik, gospod E. Gangl o delovanju odborovem v letu 1897. Povedal je, da bo začelo izhajati društveno glasilo „Učiteljski Tovariš“ z novim letom v povečani obliki po trikrat na mesec. Glavna naloga odbora pa je bila sestava spomenice deželnemu odboru o uredbi učiteljskih plač. Ta spomenica, pri katere sestavi se je oziral odbor na razne podatke o učiteljskih plačah vseh avstrijskih kronovin, na sklepe „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“, na zakone in ukaze o ljudskem šolstvu na Kranjskem, na svoja izkustva ter na faktične potrebe in razmere, je razdelila Kranjsko učiteljstvo v dva tabora. Učiteljice niso zadovoljne s spomenico, zatorej hočejo zapustiti „Slovensko učiteljsko društvo“ ter si ustanoviti svoje. Društvo je odkrilo spominsko ploščo rajnemu prezasluznemu Praprotniku, je prisostvovalo raznim drugim slavnostim, je protestovalo proti Ebenhochovemu šolskemu predlogu in priredilo 3 društvene večere, pri katerih so sodelovali kvartet „Ilirija“, tamburaši „Sokola“ ter pevsko društvo „Slovec“. V poslednjem času pa je začel razmišljati odbor, kako bi dostojno poslalil 50-letnico cesarjevega vladanja, katero slavnost misli prirediti o priliki X. skupščine „Zaveze učiteljskih društev“ drugo leto v Ljubljani. Poročilo je vzel občni zbor odobruje na znanje.

Blagajnik g. Fr. Črnagaj je poročal, da je imelo društvo 1586 gld. 52 kr. dohodkov, a 1842 gld. 41 kr. stroškov. Nedostatek 256 gld. 9 kr. se pokrije z gotovino 246 gld. ter s 100 gld., ki so naloženi v poštni hranilnici. „Učiteljski Tovariš“ je štel 642 naročnikov.

O „Cesar Franc-Jožefovi ustanovi za učiteljske sirote na Kranjskem“ je poročal gospod J. Dimnik, da se je nabralo doslej 750 gld. Da se pomnoži glavnica, nasvetuje: 1. Odbor naj se obrne do vseh kranjskih okrajnih učiteljskih društev s prošnjo, da blagovole ista v prihodnjem letu prirediti v proslavo cesarjeve 50-letnice vsaj po jedno veselico v korist te ustanove. 2. Kjer so za to razmere neugodne, naj blagovole nabirati društveni predsedniki o priliki okrajnih učiteljskih konferenc prostovoljne deneske za ustanovo in 3. Odboru se naroča, da izposluje potem c. kr. deželnega predsedstva, da bo smela nositi ustanova cesarjevo ime. Vsi predlogi so bili sprejeti.

Zatem je govoril obširno g. Eng. Gangl o učiteljski organizaciji. Ker bo govor natisnjen v celoti, ni treba govoriti o njem obširneje. Predlagal je te-le resolucije: 1. „Slovensko učiteljsko društvo“ je sklenilo na svojem občnem zboru dne 28. grudnia l. 1897, da pripoznava potrebo vseučiteljskega shoda, ki se naj vrši tekom leta 1898. 2. „Slovensko učiteljsko društvo“ je faktično deželno učiteljsko društvo, ker zastopa vsestranske koristi vsega kranjskega učiteljstva. 3. Društvenemu odboru se naroča, da poskrbi kolikor mogoče hitro društveno sobo in 4. Društvenemu odboru se naroča, da začne razmišljati o ustanovitvi učiteljske denarne zadrage ter naj stori vse potrebno, da se uresniči to podjetje. Pri glasovanju o stavljenih resolucijah se je unela jako živahna debata. Contra je govoril g. J. Šega, pro pa gg.: Letnar, Dimnik, Zajec, Perko, Matajec, Likar, Jelenc, Petrič, Režek, poročevalec i. dr. Končno so bili sprejeti z ogromno večino vsi predlogi.

Gospod Janko Likar je govoril potem o stalnih nadzornikih ter predlagal: Občni zbor se izreče proti uvedbi stalnih šolskih nadzornikov in društveni odbor naj naznani ta sklep na kompetentnem mestu. Predlog je bil sprejet. Zaradi poznega časa je umaknil isti poročevalec poročilo o ponavljalni šoli, a stavil je na razgovor resolucije: 1. Ponavljalne šole naj se odpravijo. 2. Šolski pouk na ljudskih šolah naj se podaljša za jedno leto in 3. Uvedo naj se posebni izobraževalni kurzi v krajih, kjer se oglašajo zadostno število učencev, učitelju pa se naj določi za to posebna plača. Resolucije so bile sprejete.

G. Perko je stavil potem predlog, da naj poskrbi odbor, da se ne bodo oddajale učiteljske službe več pod roko, ne da bi se prej razpisale. Sprejeto z glasnim odobrenjem.

Končno so se oglasile gdč. učiteljice. Gdč. Demšar je želela pojasniti, zakaj so učiteljice po določilih spomenice prikrajšane. Predsednik g. Likar je pojasnil in zagovarjal postopanje odborovo. Gdč. Janja Miklavčič je naskočila g. Eng. Gangla, zakaj jo je napal in žalil javno po časopisih. Gosp. Gangl je odgovoril, da je to storil kot privaten človek prav tako, kakor je poslala gdč. Miklavčič prvi dopis o tej stvari uredništvu, da torej ni dolžan odgovarjati pred občnim zborom „Slovenskega učiteljskega društva“. Če se pa čuti gdč. koleginja žaljeno, ve sama, kak pot naj bi nastopila, da si čuva čast. Unela se je burna debata, v katero so posegli mnogi govorniki. Kaj odločno je zagovarjal učiteljske službe.

Dalje v prilogi.

teljice g. Šega, a delovanje odborovo so zagovarjali gg. Jelenc, Režek, Likar, Matajlec, Gangl i. dr. Žal, da se ni doseglo sporazumljenj. Ob 1. uri popoldne je zaključil g. predsednik zborovanje s trikratnim slava-klicem presvetlemu cesarju. V novi društveni odbor so bili voljeni gg.: Črnagoj Fr., Letnar Lovro, Jelenc Luka, Režek Juraj, Gangl Eng., Krulec Iv., Dimnik Jakob, Likar Janko in Razinger Ant. Kandidat gđc. učiteljic, g. J. Šega ni prodir. Odbor se je takoj na to konstituiral. Ker ni mogel zaradi oddaljenosti sprejeti dosedanjih predsednik g. J. Likar zopet predsedništva, je bil voljen predsednikom g. Juraj Režek, podpredsednikom g. Janko Likar, tajnikom g. Engelbert Gangl, blagajnikom g. Frančišek Črnagoj in urednikom g. Jakob Dimnik.

Prejšnji večer je priredilo društvo v mali dvorani „Narodnega doma“ došlim članom na čast društveni večer, katerega se je udeležilo toliko občinstva, da je bila dvorana prenapolnjena. Iz prijaznosti so sodelovali tamburška kvartet, pevsko društvo „Slavec“, gospica Bilinova ter baritonist gospod R. Vrabel, ki je pel svojo skladbo „Strunar“ ter žel za lepo petje svojega prvenca glasno pohvalo.

Sklepamo svoje poročilo z iskreno željo, da bi se naše učiteljstvo zopet združilo ter delovalo — kot doslej — skupno za svoje interese.

Prosveta.

Sedemnajstletna doba „Ljublj. Zvona“.

Spominščica od prijatelja in vseletnega naročnika njegovega.

(Konec.)

Zato pa je celo razumevno, da je „Ljubljanski Zvon“ od začetka pa do današnjega dne določeval pravec našemu hitro se razvijajočemu slovstvu deloma po načelu: „exempla trahunt“ — s svojimi vzornimi poezijami in spisi — deloma pa indirektno — s svojo kritiko.

In te naloge se drži „Ljubljanski Zvon“ še dandanes, in kakor je videti, se je še tesneje oprijel; še vedno si prisvaja upliv, s katerim hoče tudi v bodoče določevati tok našemu literarnemu razvitku. Ta vzvišeni smoter je tako naraven, tako sam ob sebi razumeven, da je celo nezavisen od oseb, katerim je njega izvršitev poverjena. Ako bi tudi iz katerih koli vzrokov zdajci ponehal „Zvon“, hipoma bi se porodil njega namestnik z enakim smotrom, z jednako smerjo. Razmere so močnejše nego posamezniki; Jurčiču, duševnemu očetu „Ljubljanskega Zvona“, je rano izvila bela žena iz rok prapor, pod katerim je bil zbral skoro vse tedanje najboljše pisatelje; mnogo izmed teh je že izsopilo iz vrste „Zvonovih“ sodelavnikov, bodisi za vselej — „Zvon“ sam je moral črno obrobljen, za beležiti njih odstop — bodisi da so bili prisiljeni drugim svrham posvetiti svoje duševne sile. Toda „Zvon“ je brez škode pretrpel vse ta izgube; saj so se brzo spet nadomestile. Naše slovstvo je samorastča, samotvorno, krepko se razvijajoča rastlina; namesto jednega usahlega ali odpadlega cveta jih požene več. Zato pa trdimo: brez lista, kakor je „Ljubljanski Zvon“ ne bomo Slovenci nikdar več!

Zato pa „Ljubljanski Zvon“ lahko zaupljivo zre v bodočnost, niti se mu ni bati škodljive konkurence. Saj je celo naravno, da so se poleg „Zvona“ osnovali in se gotovo še osnujejo novi listi; saj to ustreza prirodni načeli delodelja, po katerem si listi razdele in opredele preobsežni program narodove prosvete, sledeč vsaki svojemu posebnemu specifičnemu programu. In res se že tudi Slovenci ponašamo z raznimi specialnimi in strokovnimi listi, z ilustriranimi zabavniki, športnimi listi, politično beletrističnimi revijami, almanahi itd. A vsa ta književna podjetja ne smatraj „Zvon“ kot konkurenta, nego kot kolega, ki ga razbremenjujejo ter mu omogočujejo, da se lahko bolj in bolj omejuje na svojo pravo zadačo. — Katera bodita zadača, smo že zgoraj jasno povedali.

Rekli smo, da zadnje dobo slovenskega slovstva izza l. 1880. po pravici imenujemo doba „Ljubljanskega Zvona“. K temu dejstvu je tudi že obsežen „Zvonov“ smoter in program: „Zvon“ dajaj pravce našemu kulturnemu, osobito literarnemu napredku z zgledi — z vzornimi poezijami in s spisi v svojem zabavnem in poučnem delu — in z besedo — v svojem listku.

Le-ta program je izražen tudi na čelu „Zvonovem“: „Leposloven in znanstven list“. Navidezno, samo navidezno onemu programu nasprotuje drugi del naslova; kajti po pravici so si „znanstvenost“, vsi „Zvonovi“ uredniki — z malimi izjemami — tolmačili „cum grano salis“. Strogo znanstvo je internacionalno in kot tako neposredno prav malo upliva na razvoj narodnega življenja. Naše narodne sile pa so preskromne, da bi jih mogli brez škode trositi v prosep mejnarodne vede, ki naj jo goje veliki narodi. Naši učenjaki naj posvečujejo svoje moči najprej v prid — šolskega našega slovstva.

S tem pa nikakor ne tajimo, da se da tudi stroga veda porabiti v leposlovne svrhe, dasi le indirektno. Čitatelj je že uganil, da nam je tu na mislih umetniško leposlovno, ali če hočete feltonistično obdelovanje znanstvenih

problemov; to obliko želimo mi znanstvenemu delu „Zvonovemu“, njegovim poučnim spisom, ki postanejo na ta način pristna lastnina narodovega slovstva.

Naj naši učenjaki ne ugovarjajo, da tako poljudno razpravljanje vednostih predmetov je njih poniževanje, češ, da se morejo pri tem, napram prostemu ljudstvu nalašč delati najvnejše, nego so. Ne tako! Jaz mislim poljudno, feltonistično obdelovanje znanstva ob enem kot umetniško delo, ne pa kot zanikanje z znanstvene višine. Učenjaki, naši kakor drugi, so navajeni, da se v svojih razpravah ozirajo zgolj na stvar, na snov, a prav nič ali malo na obliko, po starega Katona načelu: „Rem tene, verba sequuntur“. In vender je oblika pri vseh prirodnih, kakor umetnih stvorihi takisto bistvena, kakor njih ideja. S tistim oblastnim preziranjem lepe oblike pa dosežejo učenjaki, da so njih dela morda grozno temeljita, a vsakemu drugemu, nego strokovnjaku neužitna. Jediní povestničarji so se po Schillerjevem vzgledu dokopali do prepričanja, da zgodovinska učena razprava utegne biti in bi morala biti ob enem umotvor, s katerim se naslajajo tudi širši krogi, ne da bi bila s tem njih temeljitost kaj prikrajšana. Na podoben način je naš Erjavec, kakor v Nemcih Brehm, izrabljaj prirodo pisno vedo v leposlovne svrhe.

Naj ne mislijo naši učenjaki, da je takov posel ložji, nego zgolj strokovnjaško spisovanje. Učenjak-beletrist ne bodi nič manj učenjak, a ob enem tudi umetnik; a kot umetniku mu ni dovolj, da kar najtemejtejša prouči učeno stvarino, nego potem ga čaka druga, nič manj važna naloga, da pribavi tej stvarini pristno umetniško obliko; a pri tem oblikovanju mu je treba istega zanosa in vzleta, kakor vsakemu umetniku kadar poraja in vstvarja svoje umotvore. — Kdor pritrdi tem našim nazorom, tudi prizna, da je velikanska razlika mej takim učenjakom umetnikom in navadnim suhoparnikom. Seveda treba uvažiti, da vsakemu ni dan tisti umetniški temperament; kajti Horacijev „poeta fit“ velja gotovo tudi o takih učenjakihi umetnikih, a hvaležni narod jih uvršča mej svoje priljubljene in zaslužne književnike. — Takih učenjakov-umetnikov želimo kar največ „Zvonu“ in tudi te vrstice imajo namen, mu jih še več nakloniti, nego se mu jih je že vistini priklopilo; a suhoparnikov se je njega urednik, kakor je videti, že do dobra sam otresel.

Proti zgoraj označeni smeri, katere se je manj ali več vsak dosedanj urednik „Zvonov“ držal, in katera je tudi po naših mislih prava, se pa pojavljajo še druge vrste očitki, in morda si štečemo „Zvonovega“ uredništva zahvalnost, ako je nanje opozorimo ter mu priskočimo proti njim na pomoč. Nekaterim se namreč vidi „Zvon“ preveč ekskluzivno slovenski; po njih nazoru naj bi bil „Zvon“ literarna smotra z obširnimi obzorom, ki ne bi prinašala zgolj pripovednega beriva, s katerim tolažijo nekateri naročniki nenasitno svojo čitoželjnost, nego tudi več takega gradiva, iz katerega bi se izobraženi človek lahko poučil sosebno o onih strokah, katere Slovenci povsem zanemarjamo, namreč prirodoslovje in socijalne znanosti (narodna ekonomija itd.); poleg tega pa naj bi „Zvon“ tudi poročal o umetnosti in literaturi vseh izobraženih narodov, da bi izobraženi naročniki vsaj zvedeli, kako da je z umetnostjo in literaturo v Nemcih, Francozih, italijanih in seveda tudi v Slovanih. Tako se mi je potožilo — ni dolgo tega — izobražen „Zvonov“ sodelavnik in naročnik: „Jaz ne znam češki in bi venderle rad zvedel o posameznih pojavih pri Čehih, o katerih nemški, meni dostopni viri molče. Mene in mislim mnogo izobraženejših Slovencev bi take stvari bolj zanimalo, nego še tako imenitne povesti...“

Menim, da odgovarjam navedenim pritožbam prav v smislu uredništva samega, ako izrečem mnenje, da bi uredništvo gotovo rado samo ustreglo obojnim, zgoraj izrečenim željam, toda pod višje navedenimi pogoji, namreč, da bi vsi tisti prirodoslovni, sociološki, ekonomski in drugi poučni sestavki ustrezali zgoraj postulovanim leposlovnim zahtevam; takisto bi se lahko tudi podajali pregledi modernih slovstev v beletristično završenih feltonih — s čimer bi bilo tudi lepo ustrezeno načelu „variatio delectat“. Zato raj obracaj res uredništvo svojo pozornost zlasti tudi na to, da si pridobi večje in večje kolo beletristično pisanih strokovnjakov. Priznamo, da se je v tem oziru že nekaj storilo; a vidno je, da je uredništvo na razpolaganje veliko več pripovednega negoli leposlovno poučnega gradiva. Je pač žal, še vedno pretežna večina naših strokovnjakov te misli, da sta učeno in pa leposlovno spisovanje kontrarna, nezdružna pojma!

Resno pa svarimo uredništvo, da bi s posamičnimi obširnimi naznanili in ocenami seznanjalo svojo občinstvo o umetnosti in literaturi tujih narodov. Tako razkosano poročanje, ki bi se izgubljalo v podrobnostih, čitateljem vender ne bi moglo pribaviti celotne podobe o kateri literaturi in umetnosti, a požrlo bi trikrat več prostora, nego ga ima „Zvon“ v sedanjem obsegu za ta oddlek na razpolaganje.

Neomahljivo zvest svoji prvi in glavni zadači, dajati pravce domačemu slovstvenemu gibanju, mora „Zvon“ pred vsem v svojem listku gojiti kri-

tiko domačih slovstvenih in umetniških pojavov. Srajca nam je bližjako suknja!

Ne tajimo pa, da prej ali slej — po zgoraj omenjenem načelu delodelja — postane neizogibna „Slovenska smotra“ s tistim programom, ki ga je preje navedeni naročnik in kritikovec „Zvonov“ namislil „Zvonu“ samemu.

Naposled damo „Zvonu“ še jeden dober svet na pot pri nastopu novega osemnajstega tečaja: naj vrši srečno kakor doslej zadačo, ki ni nič manj važna nego ona, ki smo jo preje obširno očitali — namreč, da nadaljuje svoj „lov“ po novih talentih, kateri je tudi v sedanjem uredništvu doslej šel precej uspešno izpod rok. Saj je ta celo prvi izmed trojnih poslov, ki jih prisoja zvonu že stari pregovor: „Vivos voco, mortuos plango, fulgura frango“.

Slovensko gledališče.

(Halka opera v štirih dejanjih, vglasbil Stanislaw Moniuszko.)

Do svojega jedenintridesetega leta je moral Stanislaw Moniuszko, največji operni skladatelj poljskega naroda životartiti kot reven organist Ivanove cerkve v Vilni, predno je bil poklican na svojem znanju in svojem talentu primerno mesto opernega kapelnika in pozneje na mesto učitelja varšavskega konservatorija. So-li tedaj slutiti, da je poklican ustvariti poljsko narodno opero, da bode njegovo delo Poljakom sveto, kakor je Rusom Glinkova opera „Življenje za carja“ in Čehom „Prodana nevesta“, da bode njegova „Halka“ po štiridesetih letih predstavljala na oddaljenih odrih in da bode kdaj tako navdušeno vzprejeta, kakor sinoči na našem odru?

Uzrok velike popularnosti „Halke“ mej Poljaki je že snov dejanja in način njega obdelovanja. Libreto pač ni vzgleden; to je novelistična pripovedka, v kateri se prav malo zgodi. V štirih dejanjih — posameznih lirskih prizorih — se slika nesreča devojke, katere ljubezen je bila izdana in ki je vsled tega zblaznela. Pri poroki nje bivšega ljubimca iz cerkve doneči pobožni napevi jo še jdenkrat obude k zavesti in blagoslovljajoč nezvestnika se sama usmrti. Dejanje je preprosto in — kar je posebno naglašati — tudi zunanji arangement prizorov je vzet iz narodnega življenja; vse ima specifično poljski kolorit in vsled tega je, primerno uglasbeno, moralo to delo postati narodna opera.

In Stanislawu Moniuszku se je v polni meri posrečilo, zložiti za to delo pravo glasbo, dasi ni bil novotar in ni na absolutnih muzikalnih tleh nič novega ustvaril. Delal je s tem, kar je imela njegova doba, s sredstvi, z aparatom in v oblikah, katere je spoznal pri svojih učiteljih, organistu Frayerju v Varšavi in Rünghenagenu v Berlinu, in kateri so vladali v operah po Weeberju. Glasba nemških kapelnikov je nanj uplivala zlasti v formalnem oziru, v melodičnem oziru je tu in tam uplivala italijanska glasba. Dokazov za to je dobiti koj v ouverturi in v duetu mej Janušem in Halko. Moniuszko pa je bil prefin umetnik, da bi se bil udal maniri rečenih smerij, samo spretne uredbe, zaokroženosti form se je naučil pri Nemcih, vzlet in lepe črte melodike pa od Italijanov. Oboje je bilo potrebno, da je v svojem času mogel svoje skladbe prirediti gledališču primerno. Da pa jim zagotovi večno življenje v narodu, zato je bilo treba nekaj več. Da je Moniuszko to pogodil, v tem tiči njegova znamenitost. Moniusko je vzel v svojo opero narodno pesem in nje, mejo ljudstvom živeče forme, on je narodno formo preobrazil v umetniško, a jej vender ohranil narodni značaj, on je poljski kolorit libreto potenciral z narodnim značajem svojih napevov in svojih ritem in ga tako povzdignil do popolnega sijaja. Poljski značaji v poljskem milieu-u pojo pojske speve.

Ne vsi in ne vedno. V prvi vrsti so taki zbori in partija Halke. Kdo ve, če ne namenoma — da se narod pokaže kot nasprotje bolj kozmopolitičnih plemenitav. Prav tu je Moniuszko podal najlepše skladbe; šumečo polonezo, lepe zbere kmetov in karakteristični zbor s spremljevanjem orgelj v cerkvi, poetična Halkina pesem v prvem dejanju, nje veliki ariji, Jontkova arija z melanholičnim spremljevanjem dudle, to so točke, katere še dolgo ne izgube svoje življenske moči. Večina ostalih točk, zlasti ensembli, ima pač vsa že prej rečena dobra svojstva, a niso prav poljsko narodna, tako veliki duet v prvem dejanju in veliki ensemble v zadnjem dejanju, vse pa je zajeto iz bogatega studenca liriške nadarjenosti.

Predstava tega plemenitega dela na našem odru je bila dostojna. Okolnost, da se je gospod Fedyczkowski zelo trudil, da bi prišlo to delo njegovega slavnega rojaka do popolne veljave, ne samo na ta način, da je izborno izvršil svojo partijo, ampak da je tudi z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo sodeloval pri uprizoritvi, ter okolnost, da je bila gđc. Ševčikova izredno srečna interpretinja Halke, to je odločilo popolni uspeh opere. Halka gđc. Ševčikove je bila kaj poetična; stopnjevanje od pretužne zamišljenosti do izbruh srditosti pred cerkvijo je bilo jako lepo; v lirskih pasajah je gđc. Ševčikova pela ognjevit in z vzletom ter sploh vzgledno. Toplo priznanje gre tudi g. Raskoviču. Njegova mala indispozicija se je le neznatno opazila; pel je lepo in plemenito, zlasti veliko arijo v zadnjem dejanju. Tudi gđc. Horvátova in g.

Nolli sta dobro izvršila svoji nalogi. Zbor bode moral še neke negotovosti premagati, da se prelepa opera pri prihodnji predstavi pokaže v vsem svojem sijaji, da bode res predstava slavnostna, saj se slavi ž njo štiridesetletnica rojstva Halke.

Da je imel g. Benišek kot dirigent zopet jako srečen dan ni treba še posebe omenjati, ker ima sploh samo srečne dni.

K. Hoffmeister.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 31. decembra.

— („Slovenski Dihur“ o slogi.) Temu lističu piše „odlični“ narodnjak: „Vse govori te dni o slogi na Kranjskem, o kateri je doslej govoril samo „Slov. List“. Trdi se danes na vseh krajih in koncih, da je sloga potrebna. Ali se pa tudi res napravi potrebna sloga? Poglejmo obe stranki, ki se zlagate. Pri katoliško-narodni stranki ni nobene ovire, ker ima proste roke. Z Nemci ni zvezana, in škof, od katerega je bila zlasti ob času volitev res preveč odvisna, odhaja iz dežele. Njen program ni nasproten narodnemu programu in njeni voditelji so postali zmerni, previdni možje. Težje je z narodno stranko. Ta je v škripcih! Ako se ne osnuje po dovršeni slogi jeden klub in ne napravi jedno politično društvo z jednim slovenskim izvrševalnim odborom (kar pa mi želimo, uredu.), ostala bi narodna stranka še samostojna stranka, a skrčila bi se jako, ker bi jo zapustilo krdelo Nemčurčkov v hipu, ko pretrga nemško, in sklence slovensko zvezo. Ako pa sedaj, v tem važnem trenutku, narodna stranka odbije ponujano roko k spravi, izgubi popolnoma vse simpatije po slovenskih deželah zunaj Kranjske in srd nad njo bi bil nepopisen. Bati se je tedaj, da se bode skuhal, ne trdna sloga, ampak le slab lim — quid pro quo. Ti pa, „Slov. List“, stoj na straži! Kakor hitro bi lim odjenjal, stopimo na dan, ne le s časniškim podjetjem, kakor doslej, ampak kot politično dobro organizovana falanga množ, zbranih nad glavami prvakov iz obeh slovenskih strank. Veljava „Slov. Lista“ rase, ker list razodeva kakor kristal čist program in nesebično delo za narod. Pogumno naprej! — Ne bomo preiskovali, kdo je ta „odlični“ narodnjak. Morda je to znani profesor in kričar, ki po kranjskih gostilnah na slavo „Dihurju“ hekatombe zažiga, morda je pa to sam Gregorič ali Koblar. Malo nas briga osebnica tega odličnega Slovence, tisto pa kar je zapisal, se v teh časih prezreti ne more in ne sme. Pred vsem zavračamo mnenje, da je narodna stranka radi sedanjih pogajanj v škripcih. Otročja domišljija! Ti stranki se ni treba bati niti Nemcev, niti „nepopisnega“ srda po slovenskih deželah zunaj Kranjske. Naravnost smešno je, če nam vedno obmejne Slovence na steno slikate, prav tako, kakor nam bi ti v prvi vrsti imeli predpisavati, kako naj si svoje razmere na Kranjskem vredimo! Če bode narodna stranka sklenila kako premirje, sklenila je bode brez vsake sile, in sklenila je bode le tako, da ne trpita niti stranke ugled, niti njena čast! Če bi sklepala premirje radi kakih „škripcev“, potem bi ne ravnala po svobodni volji, koja mora vladati pri vsakem pametnem in pravičnem pogajanju. „Slovenskega Dihurja“, kakor njegove protektorje v Trstu pa opozarjamo, da se za slogo prav slabo deluje, ako se stranki, ki ima pri tej slogi merodajno besedo, že prej, kot se je pogajanje pričelo, očita, da nima nikake svobodne volje, in da moranolensovolens — vmesnico! Hvala Bogu! tako daleč še nismo, in naj se vsi „odlični“ narodnjaki na glavo postavijo! — Še značilnejši je pa drugi del odlično-narodnjaškega pisma. Listič, ki neprestano trobi, da dela za slogo, ta listič se že danes norčuje iz poskusov, katere je radi sloge vprizoril dr. Šušteršič. „Sloge ne bo, pač pa se bode skuhal lim — nekaj quid pro quo“. In od falange množ, zbranih nad glavami prvakov iz obeh slovenskih strank, bode vse odviselo. Lepega dne se bodo ti velikani, ki imajo kot kristal čist program, hipoma izmislili, da lim več ne drži, — in pričela se bode gonja! Kar smo domnevali, to vemo sedaj za gotovo. Ljudje, ki se zbirajo okrog „Slov. Dihurja“, in kojih veljava rase — morda v Trstu drugod pa gotovo ne, — ti ljudje niso za slogo; brez prepira nočejo živeti, zatoorej se bodo tudi v bodoče prepirali. In to se je povedalo odkritosrčno nam ravno sedaj, ko naj se pogajanja radi sloge prično! Kar pri ti se bode slogi skuhalo, bo samo lim, in naj se

sklene premirje, veljaki okrog „Slovenskega Dihurja“, se ne bodo udali! Dobro, da vemo!

— (Osebnost.) Nadinženir g. Fran Žužek je vsled zdravstvenih razmer stopil iz državne službe v pokoj ter bode, ko okreva, privatno deloval kot tehnik.

— (Repertoar slovenskega gledališča.) Jutri se bode drugič pela opera „Halka“. Intendantca je odločila, da bode jutri povodom otvoritve električne naprave slavnostna predstava in se je z ozirom na to določil začetek na polu 7. uro zvečer.

— (Premijera „Halke“.) „Živeli Poljaki“ — tako je grmelo včeraj po našem gledališču. Ta klic je prihajal iz navdušenih src in je najbolje kazal, kak utis je naredila „Halka“ na občinstvo. Za to predstavo slavne poljske opere pa se niso samo zanimali prijatelji slovenskega gledališča, zanimali so se zanj tudi Poljaki, kar pričajo naslednje brzojavke, katere je „Dramatično društvo“ sinoči prejelo. Iz Lvova so došle te-le brzojavke: „Povodom predstavljanja glavnega dela našega Moniuszka pošiljamo slovenskemu gledališču in pri predstavi sodelujočim umetnikom bratske pozdrave! Naj živi slovanska vzajemnost! Uredništvo lista „Dziennik Polski“.“ — „V imeni poljskega gledališča izrekava zahvalo za uprizoritev „Halke“, opere našega ljubljenskega Moniuszka, želeč, da bi dosegla srečen uspeh na Vašem narodnem gledališču. Bandrowski, Heller za ravnateljstvo lvovskega gledališča.“ — „Člani poljske opere pošiljajo srčne pozdrave gledališkemu vodstvu in kolegom-umetnikom o priliki prve predstave naše nesmrtni „Halke“. Živeli! Skalska, Bohuszowna, Kasprowiczowa, Kliszewska, Gorski, Jeromin, Orzelski, Bogucki, Malawski, Jarecki, Myszkowski, Paslawski.“ — „Božja sreča naši dobri stvari! Henrik Jarecki, kapelnik.“ — Najlepši uspeh želimo predstavi „Halke“. Živeli! Kolo literarno in umetniško.“ — „Bratski poljub na dan predstave naše ljubljene narodne opere „Halke“ pošilja zbor lvovskega „Sokola“. Pozdravi! Bursa rasp.“ — Iz Varšave so došli naslednji brzojavni pozdravi: „Povodom današnje predstave „Halke“ v Ljubljani Vam pošilja priske pozdrave — uredništvo lista „Kurjer Warszawski“.“ — „Srečni smo z Vami pri premijeri „Halke“. Uredništvo lista „Echo Muzyczne“.“ — „Cestitamo, zahvaljujemo, želimo lep uspeh — uredništvo časopisa „Słowo“.“ — Ta zadnje navedeni telegram iz Varšave je pisan v slovenskem jeziku, drugi seveda v poljskem.

— (Umrla) je včeraj zvečer odločna ljubljanska rodoljubkinja, g. Iva Gutnikova. Pokojnica je bila od svojih dekliških let pa do svoje prežgodnje smrti zares požrtvovalno delavna za narodno stvar. Kot lepo navdušeno dekle je večkrat nastopila kot igralka v starem deželni gledališču, bila je članica mnogih narodnih društev, podpirala prav znatno domačo književnost in časnikarstvo, zlasti pa je neumorno delovala za gmotni prospek družbe sv. Cirila in Metoda, v kateri je bila dolgo vrsto let vzorno delavna odbornica. Gospa Gutnikova je bila duhovita, jako naobrazena, zlasti pa srčno preblaga slovenska žena. Bodi ji zato časten spomin!

— („Slavčeva“ novoletna veselica) Opozarjamo na jutrišnjo „Slavčevo“ novoletno veselico v „Narodnem domu“, katere začetek je z ozirom na operno predstavo na 8. uro določen. Izmej vzporeda bi bilo še omeniti, da je vojaška godba dala polovico točk slovenskih in slovanskih skladateljev. Ker se z jutrišnjim dnevom otvori mestna elektrarna, bode pri veselici dvorana najbrž zopet električno razsvetljena.

— (Pevsko društvo „Slavec“) ima v nedeljo dne 9. januarja, ob 2. uri popoldne v društvenih prostorih v „Narodnem domu“ svoj redni občni zbor z običajnim vzporedom.

— (Ustanovitev „Slovenskega čebelar-skega društva“) s sedežem v Ljubljani je c. kr. deželna vlada dovolila in že potrdila predložena ji pravila. Vabimo torej slovenske čebelarje, naj zglase svoj pristop za sedaj pri kmetijski družbi v Ljubljani in naj ob enem pošljejo letnino po 1 gld. O ustanovnem občnem zboru „slovenskega čebelarskega društva“ obvestimo ude sodelujoče.

— (Nova naredba o sodnih pristojbinah.) Opozarjamo občinstvo na ces naredbo z dne 26. decembra 1897 drž. zak. št. 305 razglašeno v uradnem „dunajskem časniku“ z dne 20. t. m., ki obsega izpremembe nekaterih postavnih določil o sodnijskih pristojbinah in stopi dne 1. januarja 1898 v veljavnost. Dosedanja kolkovina v znesku 36 kr. za vloge in zapisnike v spornih in nespornih stvareh, potem za gole sodnijske prepise se s to naredbo zviša na 1 krono; dalje se odpravi zaveznost kole-

kovanja rubrik k vlogam in zapisnikom. Za sodnijske vloge, katere so se pred 1. januarjem 1898 pošti oddale ter za sodne zapisnike in prepise, za katere so se oddali koleki po tedaj obstoječih predpisih že pred 1. januarjem 1898 ne velja zgoraj omenjeno povišanje pristojbine.

— (Tatvina v cerkvi.) Neznani zlikovci so te dni v trnovski cerkvi ukradli dva svečnika, vredna 2 gld.

— (Častno občanstvo.) Gospod Boleslav Bloudek, c. kr. inženir ter voditelj savskih zgradb, sedaj že tri leta bivajoč v Tacnji, bil je v glavni seji občinskega odbora Šmartno pod Šmarno goro radi svojega izvanredno vzglednega delovanja in postopanja ter blagega občejanja z ljudmi so-glasno izvoljen častnim občanom.

— (Prisleparjena zmaga.) Pri volitvah v okrajni zastop rogaski so zmagali — nemškutarji. Zgodilo se je to vsled nezaslišanih sleparstev. Za vzgled naj navedemo le dva slučaja: 1. Z veleposestniki so to pot volili tudi nekateri industrijalci, kateri volijo sicer v skupini industrijalcev; glavarstvo jih je prestavilo v skupino veleposestnikov, da omogoči zmago nemških nacionalcev. 2. Z veleposestniki so volili tudi nekateri posestniki, ki sicer ne plačujejo po zakonu določenega zneska davkov, katere pa je glavarstvo „pomotoma“ uvrstilo v to skupino. Seveda, kjer vlada taka pravica, tam pošena stvar ne more zmagati.

— (Prememba v deželni predsedništvu.) Iz Celovca se nam piše z dne 30. decembra: Torej srečno smo vendar pričakali, da se je poslovil naš „prijatelj“, Fran pl. Schmidt-Zabierow, kateri je v prvi vrsti kriv sedanjega žalostnega položaja pri nas. Včeraj, dne 28. t. m., podajal je v slovo svojo roko raznim političnim uradnikom, ki so se v to svrhu pri njem zbrali, sosebno tistim, katere je znal tako lepo preleviti v najbolj zagrizene nemške nacionalce. Saj so mu pa tudi poklonili vsi politični uradniki dežele spominsko knjigo s slikami in z napisom „Personalien“. V svojem odgovoru je odhajajoči deželni predsednik prosil uradnike, naj ne zamerijo, če je kdaj katerega razžalil, in naj se to pripisuje le njegovemu „lebhaften Temperament“. Gospod baron — „auf Nimmerwiedersehen!“ — Precej za njim vsprejemal je razne deputacije novi deželni predsednik Oton vitez pl. Fraydenegg, ki je zbranim uradnikom posebno priporočal to-le: „Imejmo vedno pred očmi, da politični uradnik ne bode le vesten varuh postav, temveč tudi vnet prijatelj in dober svetovalec ljudstva. Bodimo vedno strogo objektivni in zapomnimo si, da je uradnik postavljen za ljudstvo, ne pa nasprotno“. Krasne besede! Po dejanjih bomo spoznali, če ni to le slepilo.

— (Občinske volitve na Koroškem.) Piše se nam s Koroškega: Ko bi koroški Slovenci imeli vsaj nekoliko posvetne inteligence, katero bi zamogli pošiljati mej narod, ga poučevati o narodnem vprašanju, tedaj lahko stavimo glavo, da bi bilo drugače. Ali kaj, ko vse sili po dovršenih študijah v semenišče, menda vsled nekakega nagona! Kakor da bi drugih ljudi ne potrebovali, kakor samo duhovnike! Saj vidimo dan na dan, kako težavno stališče ima slovenski duhovnik pri nas. Ali bi ne bilo boljše in jednostavnejše, ko bi imel tudi še kakega posvetnega poleg sebe? Ubog je res slovenski svečenik, ki se drzne učiti in dramiti svoj narod iz spanja. Raztrgajo ga, da je groza. Toda ne obupajmo! Čeravno občinske volitve v zadnjem času niso nič kaj srečno za nas iztekle, kajti propadli smo v Grabštajnu, v Tinjah, Pliberku in Trbižu, v Gozdanjah smo zmagali samo v tretjem razredu, v drugem za tri glasove propadli, v Šmarjeti v Rožu pa si vsled silnega pritiska od nasprotne strani ohranili le polovico odbornikov, vender ne smemo zavoljo tega omahnuti. Vrli koroški rodoljubi, vzdramite se vsi in nujno na delo! Koliko in kolikokrat smo že pokazali, da smo bili vsikdar, kadar je bilo treba, na mestu, in to storimo i sedaj. Nič več odlašanja! Posnemajmo naše slavne očete in pradede, ki se nikdar in nikoli niso dali upogniti še pred tako silnimi napadi sovražnika. Kdo ne pomni, kako so morali se braniti, v jedni roki meč, a v drugi motiko, samo da so si ohranili zemljo in najdražje — svoj mili materini slovenski jezik? Nič več ne sme naš slovenski kmet mirno počivati in samo gledati, temveč uči naj se od nasprotnikov, kako oni delajo. Nemški kmetje so vsi na nogah in se mogočno trkajo na prsa, da

➡ Dalje v prilogi. ➡

so Nemci, a naš pohlevni slovenski kmetovalec še — čaka. Torej na delo, saj ga je dovolj!

(Koroške novice) V Celovcu je umrla mati dobro poznatega okrajnega glavarja Mac Nivina. Bila je iz starodavne kranjske plemenske rovine Codellijeve. Truplo se prepelje v Ljubljano. — Okrajni komisar v Celovcu, g. pl. Rainer, je dobil od cesarja zlati zaslužni križec s krono. — Za deželni zbor je določena dopolnilna volitev mesto odstopivšega Hinterhuberja na dan 8. januarja. — Shod katoliško-političnega in gospodarskega društva v Puhmi ob Rožekuse je dne 26. t. m. vršil ob številni udeležbi in — čisto mirno.

(V isterski dež zbor) je bil včeraj iz kurije veleposestnikov izvoljen dr. Ghera. Umeje se ob sebi, da je novi poslanec pristaš laške stranke.

(Osebnost) Ministerijalni svetnik v pravosodnem ministerstvu dr. Adalbert Gertscher je imenovan generalnim advokatom pri najvišjem sodišču in odlikovan z viteškim križcem Leopoldovega reda.

(Otroški samomori) so dandanes že nekaj navadnega. Otroci 8.—12. let se mečejo skozi okna, skačejo v vodo ali pod vlak, ali se pa obešajo, često se tudi ustrelje. Ta strašna prikažen je največji madež minevajočega veka. Tudi v Galiciji se dogajajo otroški samomori in umori, in največkrat z revolverji. Zato je galicijsko namestništvo dogovorno z dež. šol. svetom sklenilo, da puškarji ne smejo prodajati šolski mladini orožja, sicer bodo najhujše kaznovani. Kakor ne smejo dajati lekarinji strupa brez zdravniškega dovoljenja, tako bi tudi puškarji orožja ne smeli prodajati brez po mislekov.

(Tri sablje) so bile glavni dar pod božičnim drevesom v hiši nemškega cesarja. Prestolonaslednik Viljem in njegova brata so dobili od svojega očeta sablje, na katerih je urezan princen monogram ter cesarski grb. Na jedni strani rezila je napisano cesarjevo posvetilo, na drugi pa geslo, v katerem opominja oče svoje sinove, naj zaupajo v Boga ter naj se vedno hrabro bojujejo.

(Strup bučele proti strupu kače) Neki francoski kemik je nabral strup bučel ter ga vcepil psu, katerega je pičila kača. In na psu se niso pokazali nikaki simptomi zastrupljenja. Le mrzlica ga je nekaj časa tresla. Sicer je ostal zdrav.

(Živali na francoskem odr.) V mnogih pariških gledališčih igrajo veliko ulogo tudi živali, mej njimi zlasti psi. Tako pride n pr v igri „Mladost Ljudevita XIV.“ kar 20 psov na oder. V „Serge Panin“ je ploskalo občinstvo posebno izvrstni dresuri ruskih psov. — V neki pariški glasbeni dvorani se je prikazal nekoč ogenj; požarna bramba je sestajala iz samih psov. — Težje je bajte dresovati mačke. V igri „Le Tour de monde“ pridejo na oder celo levi in medvedi, in slon se koncem gostovanja poslavlja od svojih gostov s tem, da jim stiska z rilcem noge. Tudi kokoši in koze so že prevzele uloge. Najtrdoglavnejši neki je osel.

(Da boš dolgo živel) ravna se po sledečih zapovedih profesorja J. mesa Samierja: Spi 8 ur, leži na d-sni strani, imej ponoči v spalni sobi okna odprta, postelj se ne dotikaj stene nikdar se ne koplji v mrzlejši vodi kakor je človeško telo, pred zajutrkom se sprehajaj jej malo mesa ki bodi kuhano, ne pij mleka, čim bolj je mastna jed, boljša je, ne pij nikdar alkoholičnih pijač, ne imej v spalni sobi nikake živali, živi čim več na deželi, podnevu delaj in ne ubijaj svojega temperamenta!

(Potujoča izložba.) V Meksiki hočejo na praviti nenavadno gospodarsko izložbo. Vsi predmeti bodo izpostavljeni v velikanskem vlakcu, kateri bode potoval iz New Yorka po vseh večjih mestih Amerike. Te razstave bodo kulturno velike važnosti, hkratu pa najboljša reklama razstavljalcev trdk.

(Pozverinjen človek.) Zamorec Jones v New Orleansu je prilomastil v hišo farmerja Smitha, ko ga ni bilo doma. Hotel je ženo oskruniti, a ker se mu je odločno ustavila, jo je lopov pobil na tla in vpričo otrok izvršil svoj namen. Da ne bi bilo priče, je zamorec ubil ženo in četrto otrok, najmlajši je bil star pol leta. Šestletno deklico je tudi smatral mrtvo. Ta je bila pa le onesveščena; tako je povedala zločin ter izdala zamorca. Več redarjev je lopova ujelo, ali ljudstvo jim ga je iztrgalo in ga obesilo. Zaslužil je to!

(Srečen agent.) Zavarovalni agentje nimajo, kakor znano, lepega življenja. A v New Yorku je agent, kateremu ne bode potreba iti v Klondike, ako tudi vse življenje nobenega človeka več ne zavaruje. Ta je agent, kateri je George W. Vanderbiltovo življenje zavaroval za milijon dolarjev. Agent dobi sedaj 70.000 dolarjev komisije in ta svota mu da na leto 3500 dolarjev dohodkov.

(Devetkratni morilec zamorcev.) Zamorec Henry Nesbit je bil v Irvinvillu obešen zaradi umora zamorca James Harringtona. Ženska, katera je bila uzrok zločina, je bila med gledalci, in sama je hotela videti, kako obesimo bivšega ljubimca. Predno so potegnili na smrt obsojenemu čepico čez glavo, je povedal, da so bili belopoltni vedno prijazni proti njemu, vse sitnosti pa da ima pripisovati črnem. „Ako bi bil prost, bi še 9 zamorcev pobil“, je glasno klical. Nesbit je usmrtil že devet za-

morecev. Zamorci so torej zelo veseli, da so tega človeka obesili.

(Čudne razmere) vladajo baje v Čikagu. Človek že ni ondi več varen svojega življenja. Centrala razbojnikov ter požigalcev je menda Čikago. Policija se prav nič ne briga za ljudsko varnost, temveč služi le političnim svrhom. Ropi, umori, tatinstva so na dnevnem redu. Zato so sklenili republikanci, da se mora mestna policija nadomestiti z državno.

(150 milijonov dolarjev pokojnine) Zjed. države bodo morale prihodnje leto plačati ogromno svoto 150 milijonov dolarjev pokojnine veteranom iz poslednjih vojsk ali njih vdovam. Postava je v istini malo preveč površna; po njej dobivajo vdove veteranov, ako se zopet omože, pokojnino in jednako hčere. Mlada dekleta in vdove stavijo ravno zaradi pokojnine zanjke starim veteranom, po njih smrti se pa lahko omože po svojem okusu, ker prinesejo lepo doto, letno pokojnino. Kdo bi si pa tudi mislil, da bodo imele Zjed. države 30 let po vojni 950.000 imen na pokojninski listini in poleg tega še 600.000 prosilcev za njo! Mogoče je, da bode treba čez 50 let na stotine milijonov pokojnine plačevati.

(Sumijo ga sedmero zastrupljenj) V New-Yorku so minoli teden zaprti nad 50 let starega nemškega brivca, Zanolija, kateri je na sumu, da je zastrupil četrto ženo, hčer, taščo in svojega pomočnika. Zanolij je vse žrtve zavaroval in z novci „delal“. Lopov je z majhnim pričet, prvo ženo je imel zavarovano samo za 220 dolarjev, pri vsaki družbi za 110; tretjo ženo je zavaroval že za 2000 dolarjev. Zanolij si je pridaval razna imena, in sicer v vsaki četrti mesca drugo; njegov šletni sin je povedal, da ima v šoli že tretje ime. V stanovanju so našli tri bančne knjige v znesku po 2000, 1000 in 500 dolarjev; vsako na drugo ime. Slučaj je zelo zanimiv in napravil v New-Yorku veliko senzacijo. Zanimivo je, da je Zanolij na Nemškem študiral kemijo.

Darila

Darilo. Gospod dr. Ivan Tavčar je podaril „Narodnemu domu“ za novo leto dva deležna lista. Blagodušnemu darovatelju izrekata za lepo darilo z željo, da bi našel še obilo posnemalcev, najtoplejšo zahvalo v imenu upravnega odbora društva „Narodni dom“. Predsednik: dr. vit. K. Bleiweis-Trsteniški m/p. Tajnik: Evgen Lah m/p.

III izkaz onih, ki so se odkupili v prid družbe sv. Cirila in Metoda od novoletnih voščil: Ivana Zupančič, stavbenika soproga 5 K., Filip Zupančič, stavbenik 5 K., Helena Franke, profesorjeva soproga 1 K., J. Bonač, trgovec in knjigovez 2 K. — Št. Jakobsko-trnovska podružnica.

Učiteljskemu knviktu“ v korist so se odkupili novoletnih voščil p. n.: Fr. Bahovec, Jakob Dimnik, Jakob Furlan, Fr. Gabršek, Fr. Galč, Engelbert Gangl, Janko Janežič, Makso Josin, Alojzij Kecelj, Avgust Kleč, Ivan Krulec, Jožef Maier, Rok Merčun, Henrik Petras, Fran Raktelj, Juraj Režek, Fr. Schifrer, Božidar Valenta, Rudolf Vrabl, And. Žumer; Alojzija Bauer, Klotilda Golf, Emilija Gusl, Franja Illerschitsch, Friderika Kenschegg, Ivana Kušar, Marija Marout, Jakobina Naglas, Ema Raunacher, Božena Serneč, Marija Wessner, Franja Zemme.

V Škofji Loki so se z jedno krono v korist družbe sv. Cirila in Metoda oprostili gospe in gospodje: J. Tomažič, J. Brešar, Vinko Premk, Justina Premk, Val. Sušnik, Fr. Kumer, J. Jelovčan, Jerica Dolenc, France Dolenc, Anton Benedik, Janez Kalan, Ivan Zdražba, Marija Juvan, Anton Homan, J. Košir, Dr. Arko, P. Deisinger, Lovro Sušnik, C. Pechér, Gasp. Čarman, M. Žigon, Marija Žigon, Lenček Niko, Lenček Lina, Leo Lavrič, Ivana Lavrič, Anton Hafner, Fidel Vernig, Avg. Sušnik, Ivan Debelak, Andrej Jamnik, Marija Paulic, Kaiba, Bogomir Krenner, Matilda Krenner, Ivanka Hafner, M. Debelak, Jak. Gasperin, Ivan Mali, Ivanka Flis, Math. Calcari, E. Burdyh, Košir Val, Ana Leskovec, Helena Hafner, Angelo Molinaro, Jos. Kalan, Franc Sušnik, Okorn Janez, Jan. Zettel, Marg. Zettel, Marija Maček, Marija Trdina, Fr. Kašman, Stanko Peharec, M. Gaber, J. Koceli, Marjeta Dolenc. Skupaj toraj 58 kron, katere so se ob enem glavnemu vodstvu odposlale.

V korist družbi sv. Cirila in Metoda odkupili so se v Kranji novoletnih voščil sledeči gospodje: Bregant M., Chrobat Fr., Drukar A., Eržen J., Florian K., Gabrič Ig., dr. Globočnik E., Globočnik V., Jäger K., Kalan Fr., Killer Jak., Kokalj R., Korošec A., dr. Korun V., Krenner Jos., Kreuzberger A., Krisper R., Lavrenčič Al., Logar J., Luznar Fr., Majdič J., Majdič Jos., Majdič V., Mayr Pet. ml., Mayr Pet. st., Mayr M., Meselj Iv., Omersa Fr. st., Pavšlar T. ml., dr. Perre Fr., Pezdič Iv., Pirc C., Pleteršnik J., Pupp K., Polak Ferd., dr. Prevč Fr., Prevč V., Pretnar Jos., Pučnik K., Rakovec A., Rakovec Iv., Rozman J., Rus V., Sajovic Ferd., Sajovic Janko, Sajovitz Fr., Štritof A., dr. Šavnik E., Šavnik K., Šinkovec A., dr. Štempihar V., Tomišek Fr., Valenčič Iv., Varl Iv., dr. Zmavc Jak., Žumer Andrej.

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Antonija Kadivec v Ljubljani 10 kron, namesto venca na krsto dragi prijateljci, vzorni rodoljubkinji gospej Ivanki Gutnikovi. — Gospoda Fr. Slatnerja (vulgo Cenkar) iz pušice 5 kron 53 vinarjev. — Gosp. J. Vrandič s soprogo in Anuška Lušin v Ljubljani 3 krone, kot odkup novoletnine. — Gg. Terglav in Jereb 2 kron nabrala v veseli družbi starih „ljubljanških krockarjev“ v gostilni g. Čoba, župana v Lonjari pri Trstu. — G. Katina Guštin v Metliki 2 kroni, mesto novoletnih voščil. — Odbor ljubljanske ženske podružnice Št. Peterske sv. C. in M. 12 kron namestu venca na krsto gospe Gutnikove. — G. Fran Mejak, gostilničar v Planini pri Rakeku 20 kron iz društvenega nabiralnika n bran h v letu 1897. — Gosp. dr. Danilo Majaron in gospa Ferdinanda dr. Majaronova v Ljubljani 10 K kot oprostito od novoletnih daril. — Skupaj 64 K 53 vin. — Živeli rodoljubni darovalci in darovalke in njih nasledniki!

Književnost

— „Slovanski Svet“ prinaša v 16 štev. sledečo vsebino: Kje smo? — O dogodkih v Avstriji — Mladočeski modrijani — Komu služi socialna demokracija v Avstriji? — Židovske novine — Rusija in zahodni Slovani, spisal Leskovec. — Kratke odgovore člankom „Rusija in zahodni Slovani, napisal dr. M. Murko — Ruske drobtinice, spisal Božidar Tvorcov. — Drobtine — Razgled po slovanskem svetu: a) slovenske dežele b) ostali slovanski svet — Književnost — Vabilo na naročbo. — „Slov. Svet“ bode 1. 1898. izhajal zopet redno 10. in 25. dne v mesecu na 16 straneh. Naročnina za vse leto je 5 gld; za učitelje, učiteljice in dijakke pa le 4 gld.

— „Planinski Vestnik“ ima 12. štev. za vsebino te-le članka: Pesnik Gregorčič, sin planin. (Mandelj.) — Koča na Kredarici. (Pesem Kristina.) — Nesreče v planinah. (F. K.) — Čez mali Triglav na Kredarico. (Al. Knafeljc.) — Kaj bodo naši potomci s Triglavom počeli? — Društveni vesti. — Razne vesti. — Književnost. — „Pl. V.“ stane 2 gld. na leto. Členi društva ga dode brezplačno.

— „Popotnik“ št. 24. Vsebinska: Iz „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“. — Naša organizacija (Idejalist.) — Slovniška teorija Kernova. (Dr. Bezjak.) — Osnutek disciplinarnega zakona (J. S.) — Beseda našim gg. odbornikom pri štajerski Zavezi. — Zgodovina ljutomerske šole. (M. Slekovec.) — Slovestvo. (Novosti) — Društveni vestnik. — Dopisi in razne vesti. — Natečaji in inserati.

— „Mohorčev Tone“. Spisal Janko Krsnik. — Ta izborna noveleta pokojnega Krsnika je izšla v božični (294.) številki „Agramer Tagblatta“ v klasičnem prevodu g. Fr. Vidiča, ki je prevel že veliko število Krsnikovih novel na nemški jezik. Čujemo, da izidejo vsi ti prevodi skupno v posebni knjižici.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 31. decembra. Uradna „Wiener Zeitung“ prijavlja danes cesarjevo lastno-ročno pismo ministerskemu predsedniku baronu Gautschu, s katerim se do konca leta 1898. podaljša ista kvota, po kateri so se doslej določevali prispevki obeh državnih polovic za skupne zadeve, namreč skrajno neugodna kvota 70:30. Dalje prijavlja uradni list cesarsko naredbo, s katero se na podlagi § 14 drž. osn. zak. podaljšajo vse dosedanje določbe nagodbe mej Cislitvansko in Ogersko do 31. decembra 1898. Naredba pravi, da stopijo te določbe iz veljave, ako se tekom leta 1898 sklene druga nagodba ali če bi se Ogerska te nagodbe ne držala, da pa si vlada pridržuje pravico, eventualno nagodbene določbe premeniti. Končno prijavlja list sankcioniranje delegacijskih sklepov.

Dunaj 31. decembra. V današnjih dnevnih listih ni sledu običajni silvesterski veselosti. Vsi tarnajo in vzdihujejo, „Vaterland“ ravno tako kakor „N. W. Tagblatt“, najbolj pa „Neue Freie Presse“. Ta je vsa obupana. V svojem članku pravi, da zaključenje državnega zbora ne bo nič pomagalo, ako ostane večina trdna in solidarna, in zategadelj roti vlado, naj desnico na vsak način razbije, če ne gre drugače s tem, da državni zbor razpusti in pri volitvah skibi, da se sedanja večina premeni v manjšino. V krogih slovanskih politikov je vzdihovanje glavnega glasila obstrukcionistov obudilo veliko veselost, ker ti krogi vedo dobro, da bi nove državnozbornske volitve pomnožile vrste desničarjev, ne pa vrste obstrukcionistov.

Dunaj 31. decembra. Uradni list prijavlja cesarsko naredbo s katero se odpusti

eventualna kazen vsem tistim, kateri pri davč-
nih napovedbah pred 1. januarjem 1898. niso
podali resničnih podatkov o najemščinah.

Dunaj 31. decembra. Jeden najodlič-
nejših profesorjev dunajskega vseučilišča, rodom
Jugoslovčan, izda tekom prihodnjih dni obse-
žen odgovor na znani Mommsenov napad na
Slovane.

Dunaj 31. decembra. Mestni svet raz-
glaša, da petovsnje Strohbachs in nekaterih
drugih kršč. socialnih obč. svetnikov v Berlina
v srho, da bi tam dobili posojilo za napravo
mestne plinarne ni imelo uspeha, da niso mogli
dobiti posojila.

Rožek na Koroškem 31. decembra. Pri
občinskih volitvah smo Slovenci po ljutem boju
prvikrat zmagali. Živel zavedni slovenski
volilci!

Praga 31. decembra. Iz verodostojnega
vira se poroča, da pridejo nemški poslanci v
dež. zbor, in da so opustili misel na abstinenco.

Budimpešta 31. decembra. Uradni
list prijavlja dapes cesarjevo listino o psmo,
s katerim se določa kvota za l. 1898. kakor
doslej na 70 : 30, in sankcioniranje sklepov
ogrske delegacije. Pričakovana naredba o na-
godbi ni izšla in tudi ne izide. Ogrska vlada
se je odločila ohraniti status quo s tem, da se
sklicuje na osnovni zakon, kateri ničesar ne
določa za slučaj, da se kak zakonski načrt v
parlamentu pravočasno ne reši in le velja,
da se mora do 1. maja 1898 pogodba d. fini-
tarno obnoviti in to dogovorno z avstrijskim
parlamentom.

Pariz 31. decembra. Minister unanijh
del je odhajajočemu ruskemu poslaniku baronu
Mohrenheimu priredit sijajen odhodni diné, na
katerem sta H. notaux in Mohrenheim z vzne-
šenimi besedami slavila rusko-francosko alijanco.

Pariz 31. decembra. „F. gero“ javlja,
da je preiskovalni sodnik v zadevi Dreyfuss
Esterhazy danes zaključil preiskavo, in da pride
Esterhazy tekom prihodnjih dni pred vojno
sodišče.

Narodno-gospodarske stvari.

Osební kredit po kranjski deželi.

(Spisal Ivan Lapajne.)

(Konec.)

IV.

Individualni kredit.

Pri nas je še vedno zelo razširjen neorganizovan, hipotekarno bodisi zavarovani ali nezavarovani individualni kredit, ki pa z množičim se številom posojilnic čim dalje bolj pojema. Posojila se navadno ne dajejo v naturah, le malokateri trgovci se pečajo s tem, da posojujejo žito (turšico); nasprotno pa je na Kranjskem še zelo v n. vadi, da se posojuje živina ali da v rejo, kakor smo že jedenkrat omenili.

Oderuštvo se pojavlja na Kranjskem le še sporadično, ker je tudi sodnja pri nas dobro osnovana, ki strogo kaznuje oderuha, ako ga zasači, kar se seveda redko zgodi. V drugih deželah so se pečali in se pečajo z oderuštvom največ ždi; v tem oziru je naša dežela lahko vesela, ker nima razun nekaj poštenih obitelij v Ljubljani nobenih družih prebivalcev izrealske vere.

V.

Druge gospodarske zadruge.

Razun kreditnih zadrug je na Kranjskem še nekaj zadrug, ki se pečajo s pospešno gospodarstva, kmetijstva. To so razne gospodarske, kmetijske, konsumne, sadjarske in vinarske zadruge. Na Gorenjskem obstoje zadruge, ki se pečajo z mlekarijo in sirarstvom, ki pa našega znanja nimajo registrovanih pravil; sicer pa stoje te zadruge pod nadzorstvom kmetijskih društev, ki so pač na Kranjskem prav lepo organizovane. V Ljubljani deluje namreč že nad sto let c. kr. kmetijska družba, ki se je v svojem delovanju posebno zadnje desetletje visoko povzpela. Družba šteje mnogo podružnic po deželi, katere podpira razun družbe same tudi dežela in kranjska hranilnica. V tem oziru so se posebno obdarile podružnice, ki se pečajo z napravo novih vinogradov na Krškem.

VI.

Zavarovanje proti škodi (ognja, toče itd.)

Proti ognju je zavarovana skoro cela dežela. Razumni posestniki hiš, gospodarskih poslopij in drugih zavarovanja vrednih predmetov so jih dali zavarovati skoro iz lastne volje; seveda ni manjkalo tudi najrazličnejših potujočih agentov, ki so jih skušali pridobiti za svoje zavarovalne družbe. Mnogi so iskali posojila pri različnih posojilnicah, posojilnica jim je dovolila pod pogojem, da se dajo zavarovati. Tako je s časom prišlo, da je danes na

Kranjskem kacij 80%—90% vseh hišnih posestnikov proti ognju zavarovanih. Najbolj razširjene so, kakor kaže vrsta, sledeče zavarovalne družbe: Slavija, Vzajemna zavarovalna družba graška, Phönix, Concordia, Generale, Sicurta Adriatica, Dunav, Dunajska zavarovalna družba i. dr. Proti toči se le malo zavarujejo, in še to največ le veliki posestniki. Proti kužnim boleznim in poginu živine se pa našega znanja na Kranjskem sploh ne zavarujejo. Sicer pa pri nas tudi ne obstoje društva, ki bi zavarovanje širila in urejevala.

— **Državne železnice.** Dne 1. januarja 1898 postane veljaven tretji dodatek k tarifom in tarifnim določbam, veljavnim od 1. januarja 1897 in nanašajočim se na promet z ljudmi in s prtljago na istih lokalnih železnicah, katerih obrat opravlja država, (izvemši gališke in bukovinske lokalne železnice) in za katere lokalni tarif c. kr. avstrijskih državnih železnic z dne 1. avgusta ni veljava. Ta III. dodatek obseza popolnitve in premembe glavnega tarifa in dodatka II. in se dobiva pri c. kr. državnoželezniški ravnatelstvih kakor tudi posredovanjem postajnih uradov komad po 10 vinarjev. — V neposredni bližini projektovanega centralnega kolodvora v Karlovih varih se zgradi poslopje za stanovanja, katerega stroški so približno preračunjeni na 6000 gld. Ponudbe za to zgradbo je najkasneje do 25. januarja 1898 opoldne vložiti pri vložnem uradu c. kr. železniškega ministerstva. Pogoji in drugi podatki se dobe pri 18. oddelku rečenega ministerstva in pri železniško-stavbenem vodstvu v Karlovih varih. — Dosedanje imenovanje na progi Budějovice — Kleinreifling ležeče postajice Hohenfurt se dne 1. januarja premeni v Hohenfurt-Rosenberg. — Dne 1. januarja se otvori mej postajama Dublany-Kranzberg in Dobrowlany pri km 535 proge Chyrow-Stryj ležeča postajica za osebni in prtljažni promet. Vozni listki se dobe pri železniškem osebju v vlaku, za prtljago se plačuje naknadno.

Občedništvo

in upravnništvo

„Slovenskega Naroda“

P. f.

Zahvala.

Nj. ekscelencija jasni gospod knez nadškof dr. Jakob Mišša mi je blagovolil povodom bližajočega se novega leta poslati **dvesto goldinarjev za mestne uboge**

Usojam si objavljati ta blagodušni čin in ob j. duem v imenu ubogih, kateri prejmo podporo iz podarjenega denarja, Njegovej ekscelenciji izrekati tem pótom najtoplejšo zahvalo.

Ljubljana, daé 30. decembra 1897.

Župan: **Iv. Hribar** l. r.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Moll-ovo francosko znanje in sol“, ki je takisto bolisti utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, zakaj to zdravilo upliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelim. Steklenica 90 kr. Po poštnem povzetju pošlila to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozgah po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 6 (97—17)

Proti zobobolu in gujilobi zob

izborno delujo

Melusina ustna in zobna voda

utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Jedina zaloga

lekarna M. Leustek, Ljubljana, Resljava cesta št. 1, zraven mesarskega mostu. (91—51)

Telefon št. 68 v poljubno porabo.

Bratje Sokoli!

Danes dné 31. t. m.

Silvestrov večer

v društveni dvorani.

Začetek točno ob 8. uri.

Členi imajo prost vstop.

K obilni udeležbi Vas vabi

odbor.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 28. decembra: Franca Sitar, črevljarjeva hči, 5 dni, Vodmat št. 38, slabost. — Kristina Podkrajšek, zasebnica, 82 let, Rimska cesta št. 2, pljučni edem.

Dne 29. decembra: Rajmund Lamberger, pisar, 32 let, Tržaška cesta št. 28, sušica hrbtne možga.

Dne 30. decembra: G. brižela Vrtačnik, krojačeva hči, 3½ mesece, Hranilnična cesta št. 7, božjast. — Štefanija Anžlovar, delavčeva hči, 11 dni, sv. Martina cesta št. 65, božjast.

V deželni bolnici:

Dne 28. decembra: Marija Licen, delavčeva žena, 41 let, jetika.

Štev. 36. **Deželno gledališče v Ljubljani.** Dr. pr. 827.

Začetek ob 7. uri zvečer.

Nova opera.

V soboto, dné 1. januarja 1898.

Slavnostna predstava povodom otvoritve mestne elektrarne.

Drugikrat:

HALKA.

Opera v štirih dejanjih, iz poljščine prevel Podravski. Vglasbil Stanislav Moniuszko. Kapelnik g. H. Banišek. Režiser g. J. Noll.

Blagajnica se odpre ob 6. uri. Začetek točno ob 7. uri. Konec pred 10 uro.

Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pešpolka št. 27. Prihodnja predstava bo v torek, daé 4. januarja 1898.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m.

Decem.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Pada- vina v mm. v 24 urah
30	9. zvečer	740·6	1·5	sr. jug	oblačno	
31.	7. zjutraj	737·7	1·0	sl. svzh.	megla	0·0
	2. popol.	736·1	4·5	brezvetr.	dež	

Srednja včerašnja temperatura —2·5°, za 0·1° nad normalom.

Dunajska borza

dne 31. decembra 1897.

Skupni državni dolg v notah	102 gld.	—	kr
Skupni državni dolg v srebru	101	95	„
Avstrijska zlata renta	121	45	„
Avstrijska krona renta 4%	101	95	„
Ogrska zlata renta 4%	121	40	„
Ogrska krona renta 4%	99	50	„
Avstro-ogrske bančne delnice	936	—	„
Kreditne delnice	352	25	„
London vista	120	—	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	77½	„
20 mark	11	75	„
20 frankov	9	53½	„
Italijanski bankovci	45	40	„
C. kr. cekini	5	59	„

Globoko užaljeni naznanjamo vsem sorodnikom pr.ateljem in znancom tužno vest, da je naša preljubljena soproga, oziroma hči, sestra, teta, gospa

Ivanka Gutnik roj. Mencej

magistratnega uradnika soproga

danes ob 6. uri zvečer, previdena s svetotajstvi za umirajoče, po dolgotrajni in mučni bolezni, v 45. letu svoje starosti v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bode v soboto, dne 1. januarja 1898. l. ob 4 uri popoldne iz deželne bolnice. (2010)

Maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Jakoba.

Blaga pokojnica bodi priporočena v blag spomin in molitev.

Ljubljana, dne 30. decembra 1897.

Žalujoči ostali.

Odbor šentjakobsko-trnovske ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda naznanja tužno vest, da je preminola soustanoviteljica in zaslužna ter marljiva narodna gospa

Ivana Gutnik

soproga magistratnega uradnika.

Pogreb bo v soboto 1. januarja ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice; vse častite dame se uljudno vabijo, da v obilnem številu počaste sprevid drage rajnice. (2015)

Albin C. Achtschin sporoča v imenu svojih sester, bratov in sorodnikov tužno vest, da je njegov ljubi brat, gospod

Ivan N. Achtschin

bivši trgovec v Ljubljani

danes ponoči ob 1/3, previden s svetotajstvi, v 43. letu, blaženo v Gospodu zaspal.

Pokop se vrši 1. prosinca popoldne ob 2. uri iz Leonina. (2013)

V Ljubljani, dne 31. decembra 1897.

Tovarna
za
ovčjevolneno sukno
JULIJ WIESNER & Co.
v Brnu
(345-29) je
prva na svetu
Naravnost iz tovarne.

ki na zahtevanje razpošilja
brezplačno in poštne pro-
sto vzorce svojih izdelkov
in prodaja blaga na metre.
Ker se ogiblamo blago tako
strašno podražujočemu pre-
kupovanju, kupujejo naši
odjemalci za najmanj 35%
ceneje, ker naravnost iz to-
varne. Prosimo si naročiti
vzorce, da se prepriča.
Tovarna za ovčjevolneno sukno
Julij Wiesner & Co.
Brno, Zollhausgasse 7/106.

2. fl.

Varstvo proti mrazu in mokroti
dajo jedino le moje svetovnoznane
častniške konjske odeje
katere priznavajo ekonomski, posest-
niki konj in oskrbniki itd. za tople, trpežne, neporušljive,
torej za brezdvomno najboljše konjske odeje. Moje konjske
odeje so jako gibljive, toraj tudi porabljive za posteljne odeje.
Iste so jako velike, imajo žive riže in bordure in velja
vrsta A 1 gld. 60 kr., vrsta B 2 gld. Rumenodlake Dubl-
izvoznike odeje z večbarvenimi bordurami najfinejše vrste,
2 metra dolge, 1 1/2 metra široke 3 gld. 50 kr. komad. Razpo-
šilja se z jamstvom in proti povzetju. — Jedino naročilno mesto
M. Rundbakin (1613-7)
Dunaj, II. okraj, Grosse Pfarrgasse št. 25.

Holandsko-ameriška črta.
Parniki vozijo po 1krat do 2krat na teden
iz Rotterdama v New-York.
Pisarna za kajute:
Dunaj, I., Kolowratring 9.
Pisarna za meštrov: Dunaj, IV., Weyringerg. 7 A.
I. kajuta:
Od 1. aprila do 31. oktobra . . . mark 290-400*
" 1. novembra do 31. marca . . . " 230-320
II. kajuta:
Od 1. avgusta do 15. oktobra . . . mark 200
" 16. oktobra do 31. julija . . . " 180
*) Po legi in velikosti kajute in po hitrosti in ele-
ganci parnika. (4-1)

Št. 41989.

Razglas.

(1956-2)

Mladenci, kateri pridejo prihodnje leto k vojaškemu naboru in njih
sorodniki se opozarjajo, da je v smislu §. 22: 2. vojnega zakona prošnje za
vsakojake ugodnosti v smislu §§. 31. 32. 33. in 34. tega zakona vložiti me-
seca **januarja** ali **februarja** pri tukajšnjem magistratu, ali pa izro-
čiti najzadnje naborni komisiji. Pozneje vložene prošnje povzročajo zmešnjave
in nepotrebno delo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane
dné 16. decembra 1897.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Marije Terezije cesti št. 1
v Knezovi hiši

obrestuje hranilne vloge po

$4\frac{1}{2}\%$

(1983-2)

brez odtege rentnega davka, kojega zadruga sama
za vložnike plačuje, na kar se občinstvo opozarja.

Uradne ure vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Št. 226 praes.

Razpis služeb.

(1964-2)

Pri mestnem magistratu se razpisujejo sledeče službe:

- služba **tržnega nadzornika** s prejemki IV. činovnega razr. da;
- služba **magistratnega koncipista** s prejemki V činovnega razreda, eventualno služba **magistratnega konceptnega praktikanta** z adjutom letnih 600 gld;
- troje služeb **pisarniških praktikantov** z letnim adjutom po 480 gld.

Od reflektantov na službo tržnega nadzornika, ki bode imel vzdržavati
tržni red, zahteva se teoretično in praktično poznanje živil.

Prosilci za službi ad b) morajo dokazati, da so prebili predpisane juri-
dične izpite na kakem avstrijskem vseučilišču in da so za konceptno urado-
vanje tudi praktično usposobljeni. Če bi pa takšnih prosilcev ne bilo, jemal
se bo v drugi vrsti tudi ozir na splošno usposobljenost in izobrazbo.

Od prosilcev za službe ad c) zahteva se splošna usposobljenost in pa
dovršeni nauki na kaki nižji gimnaziji ali realci. Prednost bodo pa imeli
prosilci, ki se morejo izkazati s srednješolskimi zrelostnimi spričevali.

Službe ad b) in c) so razpisane v stalno podelitev, služba ad a) se pa
oddaja za zdaj začasno in se podeli stalno takrat, ko dokaže nadzornik za-
htevano sposobnost za poverjeni posel.

Prosilci za jedno zgornj označenih služb naj svoje s potrebnimi doka-
zili opremljene prošnje vlagajo pri predsedništvu mestnega magistrata najpozneje

do 15. januarja 1898. l.

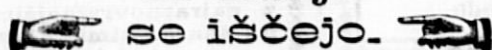
ker bi se pozneje došle prošnje ne upoštevale.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dné 22. decembra 1897.

Talivniški mojster in topilniški delavci

za Italijo

 se iščejo.

Za na novo ustanovivšo se

topilnico za živo srebro

na Toskanskem se išče v gradbi in v delovanju novih Idrisjskih
živosrebrnih šahtovnih peči izveden in zanesljiv nadzornik peči ali
topilnice, talivniški mojster (Hüttenmeister) in nekaj topilniških
delavcev, ki so izvedeni v ravnanju s pečmi. Službe se nastopijo
skoro. Zahteve plače, oziroma mezde, naj se pošiljajo pod G. L. 1325
Rudolfu Mosse, Freiburg, Baden. (1933-7)

Srečno in veselo novo leto

voščim

usem znancem in prijateljem.

Henrik Hendra.

(2014)

Friderik Wannieck & Co.

tovarna za stroje, livnica železa in kovin
v Brnu na Moravskem

prevzema

inštalacija kompletnih parnih opekarnic
in zavodov za malto. (1217-20)

== Stalna razstava opekarniških strjev. ==
Ilustrovani prospekti brezplačno. — Nad 900 zavodov že urejenih.

Popolna razprodaja.

Vsled sklepa upniškega odbora se v konkurzno maso **Ig. Žargi-ja**
spadajoče

manufakturno in pozamentarijsko blago

nahajajoče se v prodajalnici

Ig. Žargi-ja

na Sv. Petra cesti št. 6

na drobno razproda.

● Razprodajalo se bode pod tovarniško ceno. ●

Razprodaja traja le kratek čas.

Oskrbnik konkurzne sklade:

(1976-2)

Odvetnik dr. M. Pirc.

Posojilnica v mestu Kamniku

obrestuje hranilne vloge tudi po novem letu po

$4\frac{1}{2}\%$

brez odbitka novega rentnega davka.

Ravnateljstvo.

(1986-1)

L. Luser-jev obliž za turiste.

Izkušeno sredstvo
proti
kurjem očesom,
žuljem na pod-
platih, petah in
drugim trdim
praskam
kože.

Veliko
priznanih
pisem je na
ogled v

glavni razpošiljalnici:
L. Schwenk-a lekarna

328-45 Meidling-Dunaj.

Pristen samo, če imata navod in
obliž varstveno znamko in podpis,
ki je tu zraven; torej naj se pazi
in zavrne vse manj vredne ponaredbe.

Pristen v Ljubljani: J.
Mayr, Mardetschlager, U.
pl. Trnkoczy, G. Piccoli, L.
Greuel; v Rudolfovem
S. pl. Sladovič, F. Haika;
v Kamniku J. Močnik;
v Celovcu A. Egger, W.
Thurmwald, J. Birnbach-
er; v Brezjah A. Aich-
inger; v Trgu (na Ko-
roškem) C. Mener; v
Beljaku F. Scholz, J.
M. Stadler; v Gorici G.
B. Pontoni; v Wolf-
bergu A. Huth; v Kra-
nji K. Šavnik; v Rad-
goni C. E. Andrien; v
Idriji Josip Wario; v
Radovljici A. Roblek;
v Celju K. Gela; v Čr-
nomlju: F. Haika.

Mala oznanila.

Pod Trnovo št. 2.

Veliko zalogo

klobukov

priporoča

J. Soklič.

(17)

Pod Trnovo št. 2.

JOSIP REICH

likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spada-joča dela.

Postrežba točna. — Cene nizke.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuval (25)

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakešna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Hugon Ihl

v Ljubljani, Spitalske ulice hiš. št. 4.

priporoča po ceni svojo

veliko zalogo

suknenih ostankov.

Ostanki so v razlozbi

v Lingarjevih ulicah.

Prej **Alojzij Erjavec** Prej

J. Zor

(18) čevlarski mojster

v Ljubljani, Čevlarske ulice št. 3

priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval, katera izvršuje cenó, pošteno in iz zanesljivo trpežnega usnja od najfinejše do najprostejše oblike. Mere se shranjujejo. Vnanjim naročilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

F. Cassermann

krojač za civilne obleke in raznovrstne uradniške uniforme in poverjeni zalagatelj c. kr. unif. blagajnice drž. železnice uradnikov

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slav. občinstvu za izdelovanje civilnih oblek in nepremočljivih havelokov po najnovejši faconi in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču — Gg. uradnikom se priporoča za izdelavanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor sablje, meče, klobuke itd., gg. c. kr. justičnim uradnikom pa za izdelavanje

talarjev in baret.

Brata Eberl

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.

Pleskarska mojstra c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja.

Tovarna za oljate barve, lak in pokost.

Zaloga originalnega karbolineja.

Maščoba za konjska kopita in usnje.

Moderaci

izvrstne facone, najboljši izdelek

(19) najceneje pri

ALOJZIJU PERSCHE

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.

Največja tovarniška zaloga

ruskih in angleških **galoš.**

J. S. BENEDIKT

Ljubljana, Stari trg.

Največja izber najnovejšega

svilnatega blaga

črno in barvasto, za cele obleke in bluze, priporoča po najnižjih cenah

Alojzij Persche

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.

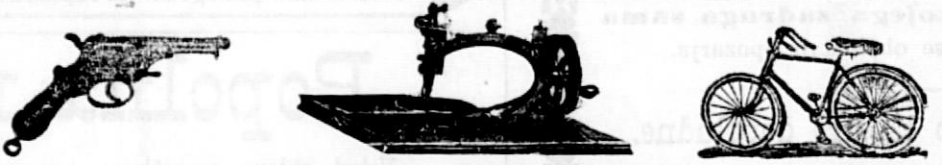
Pijte domači liker

iz planinskih zelišč

„Triglav“

ki zelodec greje in krepa in dobro voljo vzbuja.

J. Klauer v Ljubljani.

Puškar in prodajalec biciklov.

FRAN KAISER

V Ljubljani Šelenburgove ulice 6.

Najboljše urejena delavnica za popraviljanje biciklov in šivalnih strojev.

Tovarna pohištva

J. J. NAGLAS

Ljubljana

Turjaški trg šte. 7.

Ivanka Toni

v Vodmatu št. 3

priporoča p. n. občinstvu, zlasti gg. posestnikom konj in vozov, svojo

kovaško obrt

izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela, posebno priporoča gg. hišnim posestnikom

vezi za stavbe

ter jamči za dobro delo in točno potrežbo.

Ivan Jax

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev in velocipedov.

Geniki zastonj in franko.

Ign. Fasching-a vdove

ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najpriprostejših, kakor tudi najfinejših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade s pečnicami ali kahlami. Popraviljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršé.

HENRIK KENDA

Ceneni lepi klobuki za dame.

Vedno zadnje novosti. Popravlja se urno in prav po ceni. Modni žurnali franko in zastonj.

LJUBLJANA.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 6 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 6

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo.

Mehanik

Ivan Škerl

Opekarska cesta št. 16 v Ljubljani

izdeluje in popravlja šivalne stroje in velocipede ter se priporoča p. n. občinstvu za izvrševanje v njegovo stroko spadajočih del in popravkov po najnižjih cenah. Vnanja naročila se točno izvršujejo.

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

urar v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo največjo zalogo vseh vrst žepnih ur zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakortudi stenskih ur, budilk in salonskih ur vse le dobre do najfinejše kvalitete po nizkih cenah.

Novosti v žepnih, kakor tudi v stenskih urah vedno v zalogi.

Poprave se izvršujejo najtočneje.

Avgust Repič

sodarski mojster

v Ljubljani, Kolizejske ulice št. 16, v Trnovem

se priporoča slavnemu občinstvu in naznanja, da izdeluje in popravlja vsakovrstne sode iz hrastovega in mehkega lesa po najnižjih cenah. — Tudi kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Fran Detter

Ljubljana, Stari trg šte. 1.

Prva in najstarejša zaloga šivalnih strojev.

Tu se tudi dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno pa priporočam svoje izvrstne slame-reznice in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti cenó.

Geniki zastonj in poštnine prosto.

Pekarija — Slaščičarna

JAKOB ZALAZNIK

v Ljubljani, na Starem trgu št. 21

postreza točno

z najraznovrstnejšimi štirikrat na dan svežimi, ukusnimi, zdravimi in slastnimi

v slaščičarski in pekovski obrt

spadajočimi izdelki.

Tu je dobiti vsak dan domačo potvico, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille Zwieback).

Najnovelji patentovani
aparati
s tekočo ogljikovo kislino
za izdelovanje

soda-vode
in limonad

kakor tudi (1961-2)
za pivotočenje.
Alojzij Löwy
Dunaj, II/1, Gr. Pfarrgasse 23.

Tekoča ogljikova kislina najceneje.

Prospekti brezplačno in poštaine prosti.

Uradno dovoljena

1. najstarejša posredovalnica stanovanj in služel
G. FLUX
Gospodske ulice št. 6 pri tleh na desni
priporoča in namešča (2008)
službe iskajoče vsake vrste
(moške in ženske) za tukaj in drugod. Za ko-
likor mogoče hitro in vestno postrežbo se jamči.

Nagrobne vence

v največji izberi in
po najnižjih cenah
trakove k vencem

z ali brez napisov
v vseh barvah
(98-100) priporoča

Karol Recknagel.

Avstro Hungarian

Paper Vestas

Papirnaté vžigalice.

Senzacijonelen nadomestek
za
voščene, kakor tudi švedske vžigalice.
Gorilna doba jedne vžigalice
5 minut.

Se dobivajo v vseh boljših specijalnih
trgovinah in v vseh tabačnih prodajal-
nicah. (1965-2)

Glavni zastopnik:
Julij Schillinger v Ljubljani.

Najboljše in najpripravnejše drsalke

„Kondor“ in „Helios“.

„Kondor“ navadne	1 par . . .	gld. 2.-
ponikljane	„ „ . . .	„ 3.-
„Helios“ „ „ . . .	„ „ . . .	„ 6.-
„Halifax“ navadne	„ „ . . .	„ 1.40

pri
Andr. Druškoviču
Mestni trg št. 10.

Za novo leto znižane cene!

Slavnemu občinstvu priporočam
svoje bogato zalogo vsakovrstnih
ur, verižic, prstanov,
zapestnic, uhanov itd.

po najnižjih cenah.

Zlate ure za gospode od 20 gl. naprej.
„ „ „ dame „ 16 „ „
Srebrne ure od 5 50 gl. naprej.
Budilke od 1 gl. 75 kr. naprej.

Šivalni stroji cenejši kot drugod!

Razpošilja se točno tudi po pošti.

Z odličnim spoštovanjem

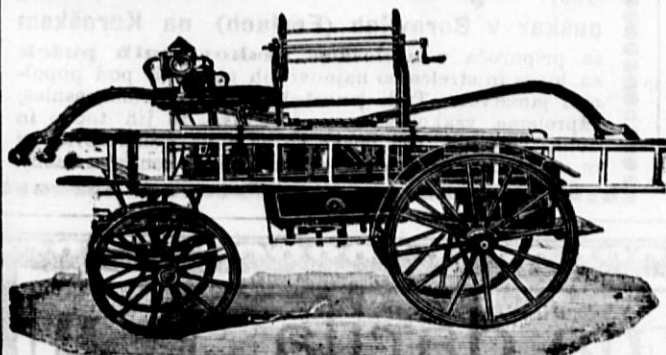
(1405-19)

Fran Čuden, Sv. Petra cesta št. 2.

Ceniki zastoj in franko.

Cech R. A. SMEKAL Cech
Moravska Moravska
c. kr. priv. tovarna brizgalnic, cevij in kmetijskih strojev

priporoča
vsake vrste
brizgalnic in cevi
za
ognjegasna društva
ter
kmetijske stroje
po najnižji ceni
tudi na obroke.

Podružnica: R. A. Smekal v Zagrebu.

Slavna tvrka R. A. Smekal, podružnica Zagreb.

Vsa čast Vam! napravil sem dne 5. septembra t. l. vajo in sem povabil sosedna
društva in naša bizgalna je dvema vodo dajala tako, da niti shajati nista mogli. V K.
Vas bodem toplo priporočal, kar sem že jedenkrat storil. Sledi Vam tudi potrdilo in
zahvala od odbora požarne brambe.

Koroška Bela (Gorenjsko), dne 13. septembra 1897.

(1500-13)

A. Potočnik m. p.

Naznanilo.

Južnoštajerska hranilnica v Celji

obrestuje hranilne vloge kakor dosedaj tudi od novega leta 1898 naprej

po 4 odstotke

ne da bi odtegovala rentni davek.

Nevzdignene obresti pripisujejo se vsakega 1. prosinca in
1. malega srpana h kapitalu.

(1929-3)

Ravnateljstvo.

Št. 43841

Razglas.

(1977-2)

Občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane sklenil je v svoji
seji dne 22. t. m. o priliki ustanovitve proračunov za bodoče leto, da je v
svrhu pokritja nedostatkov pri redni in izredni potrebščini mestnega zaklada
pobirati v letu 1898:

1.) 20% doklado k vsem neposrednim v mestu Ljubljanskem v letu
1898. predpisanim davkom izimši osebno dohodarino če jo tudi dežela ne
bode upoštevala.

2.) gostaščino in sicer od najemščin od 50 gld. do všteti 100 gld. na
leto po 2 kr. od vsakega goldinarja najemščine, od najemščine nad 100 gld.
pa po 4 kr. od vsakega goldinarja najemščine.

To se z ozirom na § 43. obč. reda za Ljubljano oznanja z dostavkom,
da more vsak kdor misli, da se mu s tem sklepom godi krivica vložiti svoje
ugovore v 14. dneh t. j. do vštete 10. januarja 1898 pri magi-
stratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 27. grudnia 1897.

R. DITMAR

c. kr. dež. priv.

D tovarna za svetilke in
kovinsko blago
na Dunaju

I Petrolejske svetilke
Moderateur-svetilke

T Električni razsvetljevalni predmeti
od najpreprostejših oblik do najelegantnejše oprave
in v vseh vrstah.

M Instalacije

A (1802-6) za
R električne razsvetljave.

Ditmar-jeve svetilke v vseh renomiranih
prodajalnicah svetilk.

Glasovirji

(1635—10)

tvrdke

Bratje Stingl

na Dunaji in v Budimpešti.

Kratki klavirji in pianino

najboljše kakovosti z izbrano glasovno polnostjo v pripravi in elegantni opravi iz onenjene prve in največje klavirske tovarne s parnim izdelovanjem po solidnih cenah in z desetletnim jamstvom.

Stari klavirji se jemlje v zameno. Ubiranja in popraviljanja se izvršujejo najtočneje

Zaloga v Ljubljani:

Karol Lorenz

izdelovalec glasovirjev in ubiratelj v Ljubljani, v Prulah št. 27, poleg kopališča.

Srečno novo leto

želi vsem svojim p. n. naročnikom in se jim priporoča za nadaljno naklonjenost in naročila (1894)

Alojzij Erjavec

prej J. Zor
čevljarski mojster
v Ljubljani, Čevljarske ulice št. 3.

Vsem svojim cenjenim
p. n. gostom, prijateljem in
znancem želita

veselo novo leto!

(2005)

Ivan in Ana Škerjanc.

Vsem

(2002)

v Gradcu bivajočim Slovencem
veselo novo leto!

Fran Kaube

Triebonska pivarna
Gradec, Heinrichstrasse št. 8.

Veselo novo leto 1898

vošim

častitim svojim obiskovalcem
ter jim izrekam svojo srčno zahvalo za
dosedanji obisk in se tudi za v prihod-
nje priporočam njih blagonaklonjenosti,
z zagotovilom čedne in dobre postrežbe.

Z odličnim spoštovanjem

Aleksander Gjud

brivec

(1895)

na Kongresnem trgu št. 3

Varst. znamka: Sidro.

LINIMENT CAPSICI COMP.

iz Richter-jeve lekarni v Pragi

priznana izborna, bolečine tolažeča mazilo;
po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobiva v vseh lekarnah.
Zahtevati naj se blagovoli to (1806—12)

splošno priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno
znamko „Sidro“ iz Richter-jeve lekarni in
sprejme naj se iz opreznosti le take stekle-
nice kot pristne, ki imajo to varst. znamko.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

Očiščeno

perje za postelje

pri

(1711—8)

Mariji Mikota, Pred škofijo št. 21.

**Vsako hripavost
Vsak kašelj**

temeljito odstrani
samo Krause-ja
izboljšani

katarni uničevalec

(dobrookusne konfiture). (1834-18,
Zavojski po 25 kr. se dob vajo v Ljubljani pri: Milano
Leustek-u, lekarna pri „Mariji Pomagaj“; Ubaldu pl.
Trnkoczy-ju, lekarna „pri enorogu“.

Kanarčki.

Fini pristni harški žlahtni žvrgolivci.

(Echte Harser Kanarienvogel.)

razpošiljam s povzetjem po 4, 5, 6 in
8 gld. jednega, v osmih dneh po-
kušnje ga tudi zamenjam; samice
istega rodu po 1 gld., s čopico po
1 gld. 50 kr. Jamcem za vrednost
in živi dohod. Pri vprašanjih prosim
pismeno zamko priložiti.

(1896—4)

Srečko Tomažič

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 33

Novega leta dan

bode

koncert

plesnim venčkom

v gostilni J. Traun-a na Glincah

Tržaška cesta.

Začetek ob 4. uri popoldne. — Vstopnina 10 novč.

Točilo se bode posebno dobro sladko novo
vino in marčno pivo
Srbijeno bode za dobre gorke in mrzle jedi.
K mnogobrojni udeležbi, uljudno vabi

(1896)

z velespoštovanjem
J. Traun.

Omnibuzi bodo vozili od 3. ure po-
poludne naprej iz „Zvezde“ po 10 novč.

!! Redek slučaj !!

Krasna žepna remontoir-ura z verižico vred
gld. 2-90 za samo gld. 2-90.

Po naročilu
ene izmed naj-
večjih tovarn
za žepne ure,
katere jedini
zastopnik
sem, naj vso
na Dunaju le-
žečo zalogo
teh remontoir
ur oddam za

še nikdar

tako čudovito
nizko ceno le
gld. 2-90
vsakomur.

Slehernemu
povrnem takoj
denar, če bi
mu ura ne šla
prav ali bi mu
ne ugajala.

Vsaka na-
ročba je t rej
brez rizike.

Dobivajo se
dokler je kaj
zalogo, proti
poštnemu po-
vzetju, ali če
se znesek vpo-
šlje naprej,
pri

Wiener Uhren-Vertretung Blodek

Wien, II/a, Herminengasse 19/L.

NB. Na stotine priznanih pisem in naknadnih naročil
teh ur je na vpogled razpoloženi. (1931-3)

Srčno vošilo

k novemu letu

vsem prijateljem in znancem!

Rodbina Jos. Noll-jeva.

Restavrant „Fantini“.

Vsem cenjenim p. n. gostom, pri-
jateljem in znancem želita

veselo in srečno novo leto

(1880)

Ljudevit in Marija Fantini.

Vsem svojim cenjenim naročnikom, pri-
jateljem in znancem zahvaljujem se
srčno za dosedaj mi izkazano zaupanje,
proseč jih i daljne blagohotne naklonje-
nosti ter želim vsem

srečno in veselo novo leto 1898!

(2003)

Fran Breskvar
knjigovez.

Prisrčna voščila

k novemu letu

izraža

fotografski zavod

Davorina Rovšeka

ter se najtoplje zahvaljuje slavnemu
občinstvu v mestu in na deželi za častna
naročila v preteklem letu, proseč prijaz-
nega nadaljnega zanimanja ter blago-
hotnih naročil. — Preskrbel je za vso
možno udobnost slavnega občinstva in
za natančno in čisto izvršenje svojih slik.

Odličnim spoštovanjem

(1897)

Davorin Rovšek

fotograf

Ljubljana, Kolodvorske ulice 34.

Ljudevit Borovnik

(109)

(51)

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek
za lovec in strelce po najnovejših sistemih pod popol-
nim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice,
vzprejema vsakovrstna popravila in jih točno in
dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici
in od mene preskušene. — Ilustrovani ocniki zastoj.

Čaj.

Rum.

Konjak.

Primerna novoletna darila

priporoča

(1867—10)

Šelenburgove ulice.

drogerija F. Pettauer.

Šelenburgove ulice.

Dišave v steklenicah in kasetah, dišeče zavojke za robce (sachées) vse jako ukusno urejeno in po nizkih cenah.

Fotografske aparate n potrebščine, ki zbog svoje dobrote in izvrstne naprave ustrezajo vsem zahtevam.